

2015

ÅRSRAPPORT PARETO BANK

INNHALDSFORTEGNELSE

Om Pareto Bank	5
Styrets beretning	6
Resultatregnskap	12
Balanse	13
Endring i egenkapital	14
Kontantstrømoppstilling	15
Noter til regnskapet	16
Note 1	Generell informasjon 16
Note 2	Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene 16
Note 3	Regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger 19
Note 4	Segmenter 20
	Resultatregnskapet 20
Note 5	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter 20
Note 6	Andre inntekter 21
Note 7	Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter til virkelig verdi 21
Note 8	Driftskostnader 22
Note 9	Pensjonskostnader 22
Note 10	Antall ansatte/årsverk 23
Note 11	Skattekostnad 23
Note 12	Nedskrivninger og tap 25
Note 13	Mislighold 26
	Eiendeler 27
Note 14	Klassifikasjon av finansielle instrumenter 27
Note 15	Finansielle instrumenter til virkelig verdi 28
Note 16	Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost 31
Note 17	Kredittengasjementer fordelt på kundegrupper 32
Note 18	Kredittengasjementer fordelt på geografiske områder 33
Note 19	Sertifikater og obligasjoner 34
Note 20	Andre immaterielle eiendeler 35
Note 21	Varige driftsmidler 35
	Gjeld og forpliktelser 36
Note 22	Innskudd fra kunder 36
Note 23	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer 37
Note 24	Ansvarlig lånekapital 38
Note 25	Annen gjeld og påløpte kostnader 38
Note 26	Finansielle derivater 39
Note 27	Netto oppgjør for finansielle instrumenter 40
Note 28	Finansielle garantier og forpliktelser 41
	Opplysninger om risikoforhold 41
Note 29	Risikostyring og kapitaldekning 41
Note 30	Kredittrisiko 44
Note 31	Renterisiko 47
Note 32	Valutarisiko 48
Note 33	Likviditetsrisiko 49
Note 34	Andre risikoforhold 51
	Øvrige opplysninger 51
Note 35	Andre forpliktelser 51
Note 36	Godtgjørelse og lignende 52
Note 37	Aksjonærer 56
Note 38	Hendelser etter balansedag og betingede utfall 57
Revisjonsberetning	58

NORGES LEDENDE PROSJEKT BANK

I sitt åttende driftsår har Pareto Bank ytterligere styrket sin stilling som Norges ledende prosjektbank. Vi har opparbeidet en sterk posisjon innenfor finansiering av eiendomsprosjekter, og vi spiller en viktig rolle i det norske markedet for investeringsprosjekter innenfor shipping og offshore. Banken tilbyr i tillegg ulike former for selskaps- og verdipapirfinansiering.

Vi vektlegger kompetanse, effektive beslutningsprosesser og en høy grad av fleksibilitet i møtet med kundenes behov.

For å nå vårt mål om å utvikle aksjonærverdier gjennom videre vekst innenfor våre markeder, gjennomførte banken i februar 2016 en rettet egenkapitalemisjon på 150 millioner. Styret har også vedtatt å søke notering på Oslo Axess innen 30. juni 2016. Dette vil gi aksjen større synlighet, samtidig som tilgang til flere investorer og en god handelsplattform vil bidra til å gi aksjen bedre likviditet.

CODE RESULTATER FOR AKSJONÆRENE

Godt bankhåndtverk og god forståelse for de markedene vi betjener har sammen med effektiv drift gjort banken i stand til å levere stadig bedre resultater. I løpet av de siste tre årene har resultatet etter skatt økt fra omlag 110 millioner i 2013 til drøyt 166 millioner i 2015. Tilsvarende har egenkapitalavkastningen etter skatt økt fra 12,7 % til 14,8 %.

Pareto Bank er fortsatt i en tidlig fase hvor det er ønskelig med resultatvekst i årene som kommer. Ambisjonen er et utbyttelnivå mellom 30 og 50 prosent, naturlig nok vurdert opp mot bankens evne til lønnsom vekst og myndighetenes krav til soliditet.

ATTRAKTIVE NISJEMARKEDER

Bankens tre satsingsområder representerer hver for seg attraktive nisjemarkeder med gode vekstmuligheter. Ved inngangen til 2016 synes konkurrerende banker å redusere sine utlån, og marginene i de tre segmentene er gode. Samtidig er behovet for raske finansieringsbeslutninger ofte avgjørende, og dette gjør en effektiv aktør som Pareto Bank til en verdifull samarbeidspartner.

Innenfor eiendomsutvikling har banken en sterk posisjon i Oslo-området. Med over 200 aktive kunder bidrar dette segmentet med 66 % av de totale renteinntektene i 2015, og 55 % av totale utlån.

I markedet for verdipapirfinansiering gir bankens nærhet til Pareto-gruppen betydelige konkurransefortrinn. Vi betjente i 2015 over 350 økonomisk solide kunder med et bredt spekter av verdipapirfinansieringsløsninger og investeringstjenester. I tillegg styrker vi fokuset på finansiering av mindre og mellomstore selskaper og dets eiere.

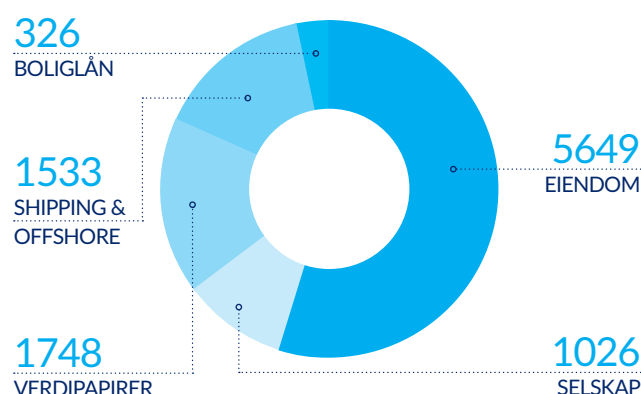
Innenfor shipping og offshore bygger banken gradvis opp en diversifisert portefølje. Ved årsskiftet hadde vi 24 utlån fordelt på 36 ulike fartøy, hvorav kun tre innenfor offshore. Gjennomsnittlig størrelse på lånene var 7,1 millioner dollar og største engasjement 12,1 millioner dollar.

EN EFFEKTIV ORGANISASJON

Med 33 medarbeidere er Pareto Bank en liten organisasjon, med korte beslutningslinjer og en effektiv kredittbeslutningsprosess. Vi holder tett kontakt med kundene, og er tilgjengelige når det trengs. Samtidig dyrker vi en utpreget kommersiell kultur der både bankens og kundenes lønnsomhet er helt sentralt.

KREDITTEKSPONERING TOTALT MNOK 10 282

Fordeling (alle tall i MNOK)

STYRETS BERETNING

VIRKSOMHETEN I 2015

Pareto Bank kan i sitt åttende driftsår vise til en god resultatutvikling. Resultat etter skatt endte på kr 166,4 mill. (kr 154,2 mill.) for 2015. Dette tilsvarte en egenkapitalavkastning etter skatt på 14,8 % (15,6 %).

Økte kredittmarginer på et økt kredittvolum har bidratt til en god vekst i bankens rentenetto i 2015. Resultatet ble redusert som følge av kurstap på bankens beholdning av verdipapirer og nedskrivninger på utlån. Banken har ført kr 17,6 mill. (kr 0,0) i individuelle nedskrivninger og økt de gruppevise nedskrivningene med kr 14,0 mill. (kr 8,0 mill.).

Bankens forvaltningskapital utgjorde kr 11,1 milliarder (kr 11,3 milliarder) ved utgangen av 2015. Utlån til kunder viste en god vekst gjennom året og beløp seg til kr 7,9 milliarder (kr 7,2 milliarder) ved årsskiftet.

Ren kjernekapitaldekning var på 13,22 % (12,13 %) ved utgangen av 2015, mens kapitaldekningen var lik 16,74 % (15,89 %). Banken har gjennomført sin risiko- og kapitalvurderingsprosess (ICAAP) og fått denne vurdert av Finanstilsynet. Finanstilsynet har en forventning om at Pareto Bank bør styre mot en ren kjernekapitaldekning på minimum 15,0 % innen utgangen av 2016. Finanstilsynet har også varslet at de vil foreta en formell SREP-vurdering i løpet av 2016 basert på innsendt ICAAP og basert på denne fastsette et individuelt pilar 2-tillegg. Styret forventer at pilar 2-tillegget vil ligge innenfor en ren kjernekapitaldekning på 15,0 %.

Bankens styre har besluttet å gjennomføre en egenkapitalemisjon på kr 150 mill. Bakgrunnen for emisjonen er at man vil sikre en videre lønnsom utlansvekst og målsatt utbyttepolicy. En utvidelse av egenkapitalen betyr at banken møter Finanstilsynets krav om en ren kjernekapitaldekning på minimum 15,0 %. Samtidig betyr emisjonen at banken kan realisere en videre lønnsom utlansvekst i et marked preget av redusert tilgang på kreditt, bedrede kredittmarginer og attraktiv risiko.

Det er et mål for Pareto Bank å gi sine aksjonærer en samlet konkurransedyktig avkastning på investert kapital i form av utbytte og kursvekst. Pareto Bank har en langsiktig ambisjon om å utbetale fra 30 til 50 prosent av bankens resultat etter skatt i utbytte. Pareto Bank er imidlertid fortsatt i en fase hvor det er ønskelig med utlansvekst og resultatvekst samtidig som kapitalkravet har økt. Styret har derfor vedtatt å ikke utbetale utbytte for 2015.

Styret har også vedtatt å søke notering av bankens aksje på Oslo Axxess/Oslo Børs innen 30.06.2016.

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS).

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter utgjorde kr 333,0 mill. (kr 277,1 mill.). Økningen har kommet som følge av en styrket kredittmargin, en lavere innlånskostnad og økt utlansvolum. Banken har redusert innlånskostnaden i 2015 gjennom rentenedsettelse på innskudd og lavere kredittpremier på egenutstedte verdipapirer.

Rentemarginen mellom utlån og innskudd var på 4,94 % i 2015 mot 4,20 % i 2014, hvilket tilsvarte en økning på 0,74 prosentpoeng.

Rentenettoen er i 2015 belastet med avgift til bankenes sikringsfond med kr 5,4 mill. (5,4 mill.).

Styret forventer at bankens rentenetto vil vise økning i 2016 som følge av økt utlansvolum, men at det vil være et press på kredittmarginene som følge av økte innlånskostnader og økte kredittpremier på egenutstedte verdipapirer og noe høyere marginer på fastrenteinnskudd.

Andre inntekter

For 2015 utgjorde andre inntekter kr 12,4 mill. (kr 20,0 mill.).

Netto provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester viste en god økning og beløp seg til kr 14,6 mill. (10,1 mill.) hvorav garantiproviser utgjorde kr 10,4 mill. (kr 7,0 mill.).

Nedgangen i andre inntekter er relatert til kurstap på bankens portefølje av finansielle instrumenter. Banken har i stor grad nøytralisert all rente- og valutarisiko, men er eksponert for endringer i kredittpremier på bankens porteføljer av rentebærende verdipapirer, fondsandeler, egenutstedte verdipapirer og fastrenteinnskudd. Prinsippet om å vurdere finansielle instrumenter til virkelig verdi vil medføre at bankens resultater kan variere betydelig.

For 2015 utgjorde netto kurstap på finansielle instrumenter kr 2,3 mill. (gevinst kr 9,8 mill.). Kurstapene skyldtes høyere kredittpremier på beholdningen av obligasjoner. Banken har i 2015 hatt netto kurstap på beholdningen av verdipapirer på til sammen kr 49,3 mill. Samtidig har banken hatt netto kursgevinster på egen gjeld på kr 24,9 mill. og netto gevinster i investeringsporteføljen på kr 12,7 mill.

Driftskostnader

Samlede driftskostnader beløp seg i 2015 til kr 82,7 mill. (kr 79,8 mill.). Dette ga en cost/income ratio i 2015 på 23,9 % (26,9 %).

Lønn og andre personalkostnader utgjør den største andelen av bankens samlede driftskostnader og beløp seg til kr 53,0 mill. (kr 54,4 mill.). Dette inkludere avsetning til overskuddsdeling

med de ansatte på kr 10,8 mill. (kr 17,4 mill.). Ordningen er resultatbasert og den variable godtgjørelse utbetales i form av aksjer i Pareto Bank. Korrigert for avsetning til overskuddsdeling ville kostnadsprosenten vært på 20,8 % (21,0 %).

Administrasjonskostnadene utgjorde kr 15,0 mill. (kr 14,5 mill.) og bestod i hovedsak av IT- og markedsførings-kostnader. Andre driftskostnader beløp seg til kr 10,1 mill. (kr 7,2 mill.).

Styret forventer en svak kostnadsvekst i 2016 som følge av nyansettelser.

TAP OG MISLIGHOLD

Misligholdte kredittengasjementer utgjorde kr 143,5 mill. (kr 0,0 mill.) ved årsskiftet, fordelt på fem kredittengasjementer. Fire av disse er eiendomsengasjementer med et utestående på kr 90,8 mill. Banken vurderer disse kredittengasjementene som godt sikret og ikke tapsutsatt, og det er ikke foretatt individuelle nedskrivninger på disse.

Det femte kredittengasjementet er innenfor shipping med utestående kr 52,8 mill. Det er på dette engasjementet foretatt en individuell nedskrivning på kr 17,6 mill., slik at netto utestående er på kr 35,2 mill. Bakgrunnen for nedskrivningen er den siste tidens meget kraftige verdifall innenfor tørrbolksegmentet.

Netto misligholdte kredittengasjementer utgjorde kr 126,0 tilsvarende 1,58 % av brutto utlån (0,00 %) ved årsskiftet.

Banken økte de gruppevis nedskrivningene i 2015 med kr 14,0 mill. til kr 40,7 mill., tilsvarende 0,51 % av brutto utlån. Dette hovedsakelig som følge av fall i skipsverdier innen enkelt-segmenter. Det har ikke oppstått objektive hendelser som tilsier nedskrivningsbehov på andre deler av bankens kredittporteføljer.

Netto nedskrivninger og tap utgjorde kr 31,6 mill. i 2015 (kr 7,9 mill.).

ÅRSRESULTAT

Resultat før skatt for 2015 beløp seg til kr 231,1 mill. (kr 209,4 mill.). Resultat etter skatt beløp seg til kr 166,4 mill. (kr 154,2 mill.).

Skattekostnaden utgjorde kr 64,6 mill., mens betalbar skatt utgjorde kr 57,6 mill. (kr 83,4 mill.). Banken har negative midlertidige forskjeller på kr 100,7 mill. (kr 119,2 mill.), og ved årsskiftet utgjorde utsatt skattefordel kr 25,2 mill. (kr 32,2 mill.). De negative midlertidige forskjellene er i hovedsak relatert til netto gevinst/(tap) på bankens derivater og verdipapir-beholdninger.

Endring i selskapsskatten fra 27 % til 25 % i 2016 medførte at verdien av utsatt skattefordel gikk ned og økte skattekostnaden for 2015 med kr 2,0 mill.

BALANSE

Banken hadde ved utgangen av 2015 en forvaltningskapital på kr 11.140 mill. (kr 11.340 mill.).

Netto utlån til kunder beløp seg til kr 7.931 mill. (kr 7.207 mill.). I tillegg kommer ubenyttede kredittrammer og garantier på kr 2.351 mill. (kr 1.780 mill.). Kredittporteføljen har en høy andel korte kreditter, noe som innebærer at utlånsporteføljens innfrielsestakt er naturlig høy. Aktiviteten har vært god, og det ble i 2015 samlet innvilget kredittrammer for kr 9.320 mill. (kr 6.682 mill.).

Utlån, ubenyttede kredittrammer og garantier fordelte seg ved kvartalsskiftet med 54,9 % (56,2 %) på eiendomsfinansiering, 3,2 % (5,3 %) på boliglån, 27,0 % (26,3 %) på selskaps- og verdipapirfinansiering og 14,9 % (12,3 %) på shipping- og offshorefinansiering.

Innskudd fra kunder utgjorde ved utgangen av 2015 kr 6.455 mill. (kr 7.348 mill.) med en nedgang på kr 892 mill. fra forrige årsskifte. Nedgangen i kundeinnskudd har vært ønsket, da banken hentet rimeligere finansiering i verdipapirmarkedet og over noe tid har hatt en for høy innskuddsdekning og dermed også overskuddslikviditet. Andelen fastrenteinnskudd utgjorde ved utgangen av året 21,1 % av samlede innskudd, mot 39,3 % ved utgangen av 2014. Det er en målsetning at innskuddsdekningen skal ligge på rundt 80 prosent, og ved utgangen av 2015 var innskuddsdekningen 81,4 % (102,0 %).

Netto utestående verdipapirgjeld utgjorde ved årsskiftet kr 3.018 mill. (kr 2.351 mill.). Det har gjennom 2015 vært økt etterspørsel etter bankens verdipapirlån, noe som har gjort det mulig for banken å utstede større beløp til lavere premier relativt til sparebanker med lignende størrelse. Fra sommeren har kreditt-premier for bankobligasjoner steget kraftig, og kredittpremiene på bankens obligasjoner har steget med ca. 80–100 basispunkter. Dette er i stor grad på linje med resten av markedet. Kredittpremiene for nisjebanker og mindre banker steg noe kraftigere enn for de større sparebankene. Banken har i 2015 utstedt og utvidet eksisterende obligasjons- og sertifikatlån med samlet kr 1.390 mill.

Banken hadde ved kvartalsskiftet en relativt høy overskuddslikviditet på kr 3.141 mill. (kr 3.828 mill.). Likviditeten er hovedsakelig plassert i rentebærende verdipapirer, innskudd i større norske banker og i Norges Bank. Verdipapirplasseringene er i stat, kommuner, obligasjoner med fortrinnsrett, banker og andre enkeltobligasjoner og fond med investment grade rating. Kredittpremier i alle sektorer har steget siste halvår 2015 på grunn av lite likviditet og negative utsikter, hvilket har ført til verdifall i porteføljen og et kurstap i 2015 på totalt kr 49,3 mill.

Banken kan også gjøre plasseringer i rentefond og enkeltobligasjoner med kredittrating under investment grade og

minimum B. Banken solgte hovedsakelig i andre kvartal 2015 alle fondsandeler og beholdningen av obligasjoner i denne porteføljen med gevinst på totalt kr 12,7 mill. Ved årsskiftet hadde banken ingen investeringer i denne porteføljen.

DISPONERINGER

Det er et mål for Pareto Bank å gi sine aksjonærer en samlet konkurransedyktig avkastning på investert kapital i form av utbytte og kursvekst. Pareto Bank har en langsiktig ambisjon om å utbetale fra 30 til 50 prosent av bankens resultat etter skatt i utbytte. Banken har siden oppstarten i 2008 utbetalt til sammen 3,74 kroner i utbytte per aksje.

Pareto Bank er fortsatt i en fase hvor det er ønskelig med utlånsvekst og resultatvekst samtidig som kapitalkravet har økt. Styret har derfor vedtatt å ikke utbetale utbytte for 2015.

Årsresultatet utgjorde kr 166,4 mill. Kr 177,6 mill. overføres annen egenkapital, mens fond for urealiserte gevinster reduseres med kr 11,2 mill.

Banken har en samlet egenkapital på kr 1.191,2 mill. hvorav opptjent egenkapital utgjør kr 455,7 mill.

AKSJONÆRFORHOLD

Bankens styre har besluttet å gjennomføre en egenkapitalemisjon på kr 150 mill. Bakgrunnen for emisjonen er at man vil sikre en videre lønnsom utlånsvekst og målsatt utbyttepolicy. En utvidelse av egenkapitalen betyr at banken møter Finanstilsynets krav om en ren kjernekapitaldekning på minimum 15,0 % ved inngangen til 2016. Samtidig betyr emisjonen at banken kan realisere en videre lønnsom utlånsvekst i et marked preget av redusert tilgang på kreditt, bedrede kredittmarginer og attraktiv risiko.

Styret har også vedtatt å søke notering av bankens aksje på Oslo Axxess/Oslo Børs innen 30. juni 2016.

På generalforsamlingen den 26. mars 2015 ble det vedtatt å gjennomføre en splitt av Pareto Bank-aksjen. Hver aksje pålydende kr 600 ble splittet i 50 nye aksjer pålydende kr 12,00 den 30. april 2015. Antall aksjer i banken økte således fra 850.000 til 42.500.000.

I 2015 har det vært omsatt 5.699.305 aksjer tilsvarende 13,4 % av aksjene. Aksjen har vært omsatt på kurser fra kr 24,00 til kr 33,50.

(NOK)	2015	2014
Resultat pr. aksje etter skatt	3,92	3,63
Utbytte pr. aksje	0,00	0,60
Bokført egenkapital pr. aksje	28,0	24,7
P/E	7,0	7,0
P/BV	0,97	1,01
Direkteavkastning	0,0 %	2,4 %
Aksjekurs	27,25	25,00
Antall aksjer	42.500.000	42.500.000

Banken hadde ved utgangen av året 343 aksjonærer. Aksjekapitalen var kr 510 mill. fordelt på 42.500.000 aksjer pålydende kr 12,00.

Ledende ansatte i Pareto Bank eier 678.300 aksjer, tilsvarende 1,60 % av aksjene i selskapet direkte eller gjennom aksjeselskaper disse kontrollerer.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards og tilhørende fortolkninger som fastsatt av EU og trådt i kraft per 31. desember 2015, samt de ytterligere norske opplysningskravene som følger av regnskapsloven, herunder årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak m.m. pr. 31. desember 2015.

Disse regnskapsprinsippene er i overensstemmelse med alle IFRS-er som er trådt i kraft pr. 31. desember 2015.

SOLIDITET OG KAPITALKRAV

Bankens rene kjernekapital og ansvarlige kapital utgjorde henholdsvis kr 1.165,3 mill. (kr 999,9 mill.) og kr 1.475,3 mill. (kr 1.309,9 mill.) ved utgangen av 2015. Dette ga en ren kjernekapitaldekning på 13,22 % beregnet etter standardmetoden og en kapitaldekning på 16,74 %.

Bokført egenkapital utgjorde ved årsskiftet kr 1.191,2 mill., tilsvarende 10,7 % (9,3 %) av bankens forvaltningskapital.

Finansdepartementet besluttet i juni 2015 en økning i det motsykliske kapitalbufferkravet med 0,5 til 1,5 prosentpoeng fra 30. juni 2016. I tillegg kom Finanstilsynet i august med et rundskriv om tilsynets vurdering av risiko og kapitalbehov i banker. Av rundskrivet fremgår det at kapitalbehovet etter pilar 2 skal oppfylles med ren kjernekapital. Pilar 2 kapitalkravet kan ikke oppfylles med bufferkapital.

Banken har gjennomført sin risiko- og kapitalvurderingsprosess (ICAAP) og fått denne vurdert av Finanstilsynet. Finanstilsynet har en forventning om at Pareto Bank bør styre mot en ren kjernekapitaldekning på minimum 15,0 % innen utgangen av 2016. Finanstilsynet har også varslet at de vil foreta en formell

SREP-vurdering i løpet av 2016 basert på innsendt ICAAP og basert på denne fastsette et individuelt pilar 2-tillegg. Styret forventer at pilar 2-tillegget vil ligge innenfor en ren kjernekapitaldekning på 15,0 %.

RISIKOFORHOLD

Pareto Bank har en bevisst holdning til styring, kontroll og oppfølging av bankens samlede risikobilde. Styret kan konstatere at banken i 2015 ikke hadde vesentlige avvik, tap eller hendelser og anser at banken har en god risikostyring og internkontroll. Styret evaluerer minimum en gang årlig bankens retningslinjer, styrende dokumenter og bankens risikoprofil og internkontroll.

Pareto Bank har etablert et risikoutvalg utgått av styret i henhold til Finansieringsvirksomhetsloven § 2-9b. Utvalget hadde ett møte i 2015.

De viktigste risikoområder banken står overfor er:

Kredittrisiko: Kredittrisiko er den vesentligste risikoen Pareto Bank vil håndtere. Kredittrisiko er den risiko en bank har for at et låne- eller garantiengasement går i mislighold, og for at kunden ikke oppfyller sine avtalte forpliktelser overfor banken. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av engasjementet.

Pareto Bank vil ha et bevisst forhold til diversifisering av utlånsporteføljen og har krav og mål til porteføljenes eksponering hva gjelder bransje, sikkerhet og størrelse på enkeltengasjementer. Banken søker å diversifisere mellom de ulike segmentene og unngå risiko i bransjer hvor banken ikke har tilstrekkelig kompetanse eller er usikre på den generelle risikoen.

Banken har lagt vekt på å etablere kredittstyringssystemer som ivaretar en tilfredsstillende rapportering. Særlig på verdipapirområdet er det lagt vekt på at informasjonstilgangen og kontrollen er god og mest mulig automatisert.

Kredittpolicy og kredittstyringsdokumenter evalueres av styret minimum én gang årlig.

Banken har utarbeidet et risikoklassifiseringssystem for å kunne styre kredittrisikoen i tråd med bankens kredittpolicy. Dette danner grunnlag for bankens prismodell som skal ivareta en riktig prising av risiko basert på debitors betjenings- og tilbakebetalingsevne, etablert sikkerhet for engasjementet og kapitalkrav.

Likviditetsrisiko: Pareto Bank har som mål å holde en lav til moderat likviditetsrisiko på både kort og lang sikt. Videre er det et mål for banken til enhver tid å ha en god likviditetsbuffer, som

vil bestemmes av bankens utvikling og balansestruktur. Bankens innskuddssammensetning og evne til å utstede verdipapirer kan variere mer enn hos en gjennomsnittlig norsk bank. Dette tilsier at banken bør holde en noe høyere overskuddslikviditet enn gjennomsnittet av norske banker.

Banken skal ha en robust likviditetsstyring basert på retningslinjer fastsatt av styret. Banken har utarbeidet rammer og prinsipper for styring av bankens likviditetsrisiko. I tillegg er det utarbeidet prognoser og beredskap for mulige likviditetskriser. Det er utarbeidet et policydokument som definerer likviditetsrisikotoleransen og rammer i tråd med retningslinjer gitt av Finanstilsynet.

Markedsrisiko: Pareto Bank skal ikke ta egne posisjoner i rente- og valutamarkedet og skal fortløpende og i størst mulig grad avdekke oppstått eksponering. Alle poster på og utenfor balansen med tilhørende inntekts- og kostnadsposter blir avdekket, hvilket innebærer at bankens eksponering vil være begrenset. Eksponeringen skal være innenfor rammer og fullmakter gitt av styret.

Banken har interne rammer for den samlede renterisiko i norske kroner og valuta, og måler denne henholdsvis innenfor definerte løpetidsintervaller og på summen fra to og to nærliggende løpetidsintervaller. Rammen gjelder løpende og omfatter alle løpetider, alle finansielle instrumenter og alle valutaer.

Banken måler valutarisiko som bankens nettoposisjon i den enkelte valuta. I tillegg måler banken summen av nettoposisjonene i hver valuta som en brutto størrelse uten netting mellom valutaer. Nettoposisjonene er omregnet til norske kroner. Banken stresstester valutaposisjonene ved å analysere resultateffekten av en markedsendring på 10 prosentpoeng for hver enkelt valuta og i alle valutaer samlet.

Banken vil ha risiko for endringer i markedsverdi på porteføljene av obligasjoner, sertifikater og fond som følge av generelle endringer i kredittspreader. Banken bruker en metodikk basert på Finanstilsynets Modul for markeds- og kredittrisiko for oppfølging og styring av kredittspreadrisiko. Banken skal ha en moderat risikospredning. Det er etablert rammer som sikrer at porteføljen er diversifisert i forhold til enkeltutstedere, enkeltsektorer og geografiske områder. Markedsrisikoen i porteføljene skal være moderat og porteføljen skal ha høy markeds-likviditet. Det er etablert rammer og retningslinjer for bankens likviditetsrisiko. Hoveddelen av porteføljen skal ha en høy likviditet med liten avstand mellom kjøps- og salgskurser og stor ordredybde i forhold til bankens eksponering.

Operasjonell risiko: Banken reduserer operasjonell risiko gjennom god styring og kontroll i form av gode kontrollrutiner, godt etablert rutineverk og en egen compliancefunksjon.

Andre risikoforhold: Banken vurderer løpende de endringer og krav banken står overfor som kan påvirke så vel resultat- som balanseutvikling.

SAMFUNNSANSVAR

Styret har fastsatt policy for etikk, samfunnsansvar og interessekonflikter. Dokumentet oppsummerer bankens overordnede verdigrunnlag og legger grunnlaget for de operasjonelle arbeidsrutiner for dette arbeidet i banken.

Banken ønsker i fortsettelsen å styrke sitt arbeid med å utvikle rutiner og retningslinjer for å bli mer bevisst bankens rolle knyttet til samfunnsansvar.

MENNESKERETTIGHETER

Banken har sin virksomhet i Norge og møter ikke store utfordringer knyttet til menneskerettigheter i sin daglige virksomhet. Gjennom valg av produkter og leverandører ønsker banken å fremme støtte og respekt for anerkjente menneskerettigheter.

ARBEIDSTAKERETTIGHETER OG SOSIALE FORHOLD

De ansatte er bankens viktigste ressurs. Trivsel på arbeidsplassen bidrar til at den enkelte yter sitt beste. Gjennom målrettet HMS-arbeid og kompetansebygging ønsker banken å utvikle sine medarbeidere og bidra til at banken fortsatt vil være en god og attraktiv arbeidsplass.

Utviklingen innenfor finansnæringen medfører stadig høyere krav til kunnskap og kompetanse. Det er derfor fokus på etterutdanning og kompetansehevede tiltak.

YTRE MILJØ

Utover eget forbruk av papir, energi og avfall forurenses banken ikke det ytre miljø. Banken ønsker å opptre ansvarlig i sitt forhold til klima og miljø der banken kan påvirke dette.

KORRUPSJON

Bankens policy for etikk, samfunnsansvar og interessekonflikter regulerer forhold som skal styrke bankens uavhengighet og integritet. Banken har i tillegg retningslinjer som skal bidra til å motvirke korrupsjon, hvitvasking og virksomheter som ikke driver innenfor god forretningsskikk.

ORGANISASJON

Pareto Bank er en norsk forretningsbank med hovedkontor i Dronning Mauds gt. 3 i Oslo, hvor virksomheten drives fra.

Pareto Bank er en god arbeidsplass med høy etisk standard og gjensidig respekt mellom de ansatte. Banken har egne etiske retningslinjer for alle ansatte og tillitsvalgte. Disse omfatter forhold som gjelder taushetsplikt, habilitetsspørsmål, gaver og tjenester og handel med finansielle instrumenter.

Pareto Bank er en arbeidsplass der det er likestilling mellom kvinner og menn. Selskapet hadde ved årsskiftet totalt 33 ansatte, hvorav 22 menn og 11 kvinner. Styret mener den faktiske tilstand når det gjelder likestilling er tilfredsstillende og at det ikke er nødvendig å iverksette spesielle tiltak. Banken har en HMS-ansvarlig.

Arbeidsmiljøet anses å være godt. Andelen sykefravær i 2015 har vært lavt og var på totalt 92 dager, tilsvarende 1,33 %. Det har ikke vært registrert noen skader eller ulykker i 2015.

Banken har etablert insentivordninger for bankens ansatte. Disse omfatter en ordning med kjøp av aksjer i Pareto Bank subsidiert med inntil kr 1.500 pr. ansatt pr. år. I 2015 valgte 22 ansatte å benytte seg av dette tilbudet.

Pareto Bank har en ordning for overskuddsdeling som er basert på oppnådd resultat etter skatt og egenkapitalavkastning etter skatt. Overskuddsdeling skjer dersom banken leverer en egenkapitalavkastning etter skatt utover et innslagspunkt fastsatt av bankens styre hvert år. For 2015 vedtok styret et innslagspunkt på 6,5 %. En andel av resultatet utover 6,5 % egenkapitalavkastning utdeles til bankens ansatte som variabel godtgjørelse.

Styret har besluttet å avsette kr 10,8 mill. inkl. arbeidsgiveravgift og feriepenges for å møte denne forpliktelsen for 2015. Deler av avsetningen er betinget av bankens resultatutvikling i perioden 2016 til 2019, og kan bli tilbakeført. Styret har lagt vekt på godt utført arbeid gjennom høy måloppnåelse, kvalitet og arbeidsinnsats. Utbetalingen vil bli gjort i form av aksjer.

Banken har et godtgjørelsesutvalg utgått av styret etter forskrift om godtgjørelsesordninger av 1. desember 2010. Utvalget skal sikre at banken har en godtgjørelsesordning som bidrar til å fremme og gi insentiver til god styring av og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking, og å unngå interessekonflikter. Utvalget hadde tre møter i 2015.

Styret retter en takk til bankens ansatte for en god innsats gjennom 2015.

Bankens Representantskap og Kontrollkomite ble avviklet med virkning fra 1. januar 2016. Dette ble gjort i forbindelse med at lov om finansforetak og finanskonsern («Finansforetaksloven») trådte i kraft 1. januar 2016. Endringene fører til organisatorisk forenkling og tydeliggjøring av ansvarsforholdene mellom selskapsorganene i Pareto Bank. Forslaget sees i sammenheng med nye krav til styreutvalg og uavhengige kontrollfunksjoner, herunder internrevisjon og compliancefunksjon.

STYRETS SAMMENSETNING

Finn Øystein Bergh (leder), Brita Eilertsen (nestleder), Camilla Wahl, Carl Erik Steen og Lena Krog (ansattevalgt). Styret består av 2 menn og 3 kvinner.

I løpet av 2015 avholdt styret i banken 22 møter, hvorav 10 var ekstraordinære styremøter i hovedsak for behandling av større kredittengasjementer. På de ordinære møtene behandlet styret blant annet bankens forretningsplan, risikostyring og internkontroll, godkjenning av ulike retningslinjer, rutiner, instruksjoner og bankens finansielle utvikling.

Styret ønsker å takke tidligere nestleder Tormod Schartum for sin gode innsats.

EIERSTYRING OG SELSKAPSELEDELSE

Styret forholder seg til "Norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse" (NUES) så langt denne passer. Styret har vedtatte retningslinjer for å fremme målet om effektivt å lede selskapet til fordel for selskapets aksjonærer og interessenter over lang sikt. Disse klargjør rolledelingen mellom aksjonærer, styre og daglig ledelse utover det som følger av lovgivningen og gir grunnlag for hvordan selskapets mål blir satt, oppnås og overvåkes. Styret foretar også en årlig evaluering av sitt arbeid og sin arbeidsform.

FORTSATT DRIFT

Årsregnskapet for 2015 er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Styret bekrefter at denne forutsetning er tilstede. Etter styrets oppfatning gir det fremlagte regnskapet med resultat, balanse og tilhørende noter god informasjon om selskapets drift og stilling ved årsskiftet. Det har ikke vært vesentlige hendelser som påvirker resultat og de verddivurderinger som er gjort. For øvrig har det ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelsen av selskapet.

UTSIKTER FREMOVER

Usikkerheten knyttet til utviklingen i norsk økonomi har økt den siste tiden som følge av fallet i oljeprisen. Effektene av oljeprisfallet ser vi spesielt innenfor offshore-næringen. Lav etterspørsel fra Kina og usikkerhet knyttet til utviklingen i kinesisk økonomi og verdensøkonomien påvirker flere shipping-segmenter negativt. Summen av dette vil kunne påvirke andre markeder banken er eksponert for negativt. På den annen side betyr et vanskelig marked normalt mindre tilgang på kreditt, økte kredittmarginer og tilgang på attraktiv risiko.

Det forventes at Pareto Bank fortsatt vil ha god tilgang på forretninger og oppnå gode kredittmarginer og lånestrukturer innenfor sine tre nisjemarkeder i 2016.

31.12.2015 / 04.02.2016
Styret i Pareto Bank ASA

Finn Øystein Bergh
styrets leder

Brita Eilertsen
nestleder

Carl Erik Steen
styremedlem

Camilla Wahl
styremedlem

Lena Krog
styremedlem

RESULTATREGNSKAP

(NOK 1.000)	Noter	2015	2014
Renteinntekter og lignende inntekter		553 039	552 753
Rentekostnader og lignende kostnader		220 066	275 636
Netto renteinntekter	5	332 973	277 117
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		15 105	10 960
Provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester		470	847
Netto gevinst/(tap) på fin.instrumenter til virkelig verdi	3,6,7	-2 288	9 840
Andre driftsinntekter		56	80
Netto andre driftsinntekter	6	12 404	20 033
Sum netto inntekter		345 377	297 150
Lønn og andre personalkostnader	8,9,10,36	53 033	54 422
Administrasjonskostnader		14 987	14 549
Ordinære avskrivninger	20,21	4 568	3 695
Andre driftskostnader		10 098	7 151
Sum driftskostnader før nedskrivninger og tap	8	82 685	79 818
Driftsresultat før nedskrivninger og tap		262 692	217 331
Nedskrivninger og tap på utlån og garantier	3,12	31 635	7 899
Driftsresultat		231 057	209 433
Skatt	11	64 645	55 215
Resultat etter skatt		166 413	154 218
Andre inntekter og kostnader		0	0
Totalresultat for perioden		166 413	154 218
Resultat per aksje (NOK) ordinær og utvannet		3,92	3,63

BALANSE

(NOK 1.000)	Note	31.12.2015	31.12.2014
Kontanter og fordringer på sentralbanker	14	459 229	215 522
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	14,16,17,18,30	362 528	232 981
Utlån til kunder	12,13,14,15,16,17,18,30	7 930 634	7 206 847
Sertifikater og obligasjoner	14,15,16,19,30	2 318 758	3 379 970
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	14,15,16,19	8 010	219 163
Finansielle derivater	14,15,26,27	7 658	27 858
Immaterielle eiendeler	20	25 884	24 850
Utsatt skattefordel	11	25 174	32 171
Varige driftsmidler	21	785	309
Andre eiendeler		1 001	108
Forskuddsbetale kostnader og opptjente inntekter		346	214
Eiendeler		11 140 008	11 339 992

(NOK 1.000)		31.12.2015	31.12.2014
Innskudd fra kredittinstitusjoner	14,16	398	1 577
Innskudd fra kunder	14,15,16,22	6 454 925	7 347 522
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	14,15,16,23	3 017 509	2 351 022
Finansielle derivater	14,15,26,27	83 346	149 116
Betalbar skatt	11	57 647	83 434
Annen gjeld	25	6 987	23 966
Påløpte kostnader og forskuiddsbetalte inntekter	25	18 680	24 190
Ansvarlig lånekapital	14,16,24	309 348	308 910
Gjeld		9 948 840	10 289 737
Innskutt egenkapital	37	735 469	735 469
Annen egenkapital		455 699	314 787
Egenkapital	29	1 191 168	1 050 255
Gjeld og egenkapital		11 140 008	11 339 992

Betingede forpliktelser	17,18,28	476 848	289 016
--------------------------------	-----------------	----------------	----------------

31.12.2015 / 04.02.2016
Styret i Pareto Bank ASA

Finn Øystein Bergh
styrets leder

Brita Eilertsen
nestleder

Carl Erik Steen
styremedlem

Camilla Wahl
styremedlem

Lena Krog
styremedlem

ENDRING I EGENKAPITALEN

(NOK 1.000)	Aksjekapital	Overkurs	Sum innskutt egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Sum egen- kapital
Egenkapital pr. 31.12.2013	508 170	224 376	732 546	7 310	178 758	186 068	918 614
Salg egne aksjer	1 830	1 093	2 923	0	0	0	2 923
Utbetalt utbytte for 2013	0	0	0	0	-25 500	-25 500	-25 500
Sum transaks. med aksjonærene	1 830	1 093	2 923	0	-25 500	-25 500	-22 577
Egenkapital pr. 31.12.2014	510 000	225 469	735 469	15 932	298 854	314 786	1 050 255
Utbetalt utbytte for 2014	0	0	0	0	-25 500	-25 500	-25 500
Totalresultat for perioden	0	0	0	-11 180	177 593	166 413	166 413
Egenkapital pr. 31.12.2015	510 000	225 469	735 469	4 752	450 946	455 699	1 191 168

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(NOK 1.000)	2015	2014
Renteinnbetalinger fra sentralbanker og kredittinstitusjoner	8 180	7 051
Inn-/utbetalinger av innskudd fra kunder	-892 597	1 242 959
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-167 022	-183 675
Inn-/utbetalinger på lån til kunder	-754 935	-53 741
Renteinnbetalinger på lån til kunder	491 749	491 004
Inn-/utbetalinger av innskudd fra kredittinstitusjoner	-1 179	-10 133
Renteutbetalinger på innskudd fra kredittinstitusjoner	-974	-436
Inn-/utbetalinger på sertifikater og obligasjoner	1 106 428	-2 283 633
Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	50 737	54 493
Inn-/utbetalinger på aksjer, andeler og andre verdipapirer	211 153	-230 547
Inn-/utbetalinger av verdipapirgjeld	666 487	840 391
Renteutbetalinger av verdipapirgjeld	-71 663	-74 455
Inn-/utbetaling finansielle derivater	-72 654	166 293
Provisjonsinnbetalinger	15 105	10 960
Provisjonsutbetalinger	-470	-847
Utbetalinger til drift	-81 646	-56 587
Betalt skatt	-83 434	-54 214
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	423 264	-135 116
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-646	-37
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	6	0
Utbetalinger ved kjøp av immatrielle eiendeler	-5 403	-4 514
Netto kontantstrøm investeringsaktiviteter	-6 043	-4 551
Innbetalinger ved salg av egne aksjer	0	2 882
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	0	-124 000
Innbetalinger av ansvarlig lånekapital	0	200 000
Renteutbetalinger ansvarlig lånekapital	-15 980	-16 870
Utbetaling av utbytte	-25 500	-25 500
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-41 480	36 512
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	375 741	-103 155
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr. 01.01	443 328	546 482
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter	819 069	443 328

Kontanter og kontantekvivalenter er definert som fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist.

NOTE 1: GENERELL INFORMASJON

Pareto Bank ASA er en norsk forretningsbank med hovedkontor i Dronning Mauds gt. 3 i Oslo. Regnskapet ble vedtatt av styret 4. februar 2016.

NOTE 2: SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsistent i alle perioder presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards og tilhørende fortolkninger som fastsatt av EU og trådt i kraft per 31. desember 2015, samt de ytterligere norske opplysningskravene som følger av regnskapsloven herunder årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak m.m. per 31. desember 2015.

Regnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med følgende modifikasjoner: finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

Nye og endrede standarder som er tatt i bruk av banken i 2015

Det er ingen nye eller endrede standarder eller fortolkninger av vesentlig betydning som er tatt i bruk av banken i 2015.

Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor banken ikke har valgt tidlig anvendelse

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som banken har valgt ikke å tidlig anvende, er de vesentligste opplyst om nedenfor.

IFRS 9 *Finansielle instrumenter omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring*. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter

og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittisiko skal nå innregnes basert på forventet tap i stedet for dagens modell der tap må være pådratt. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdi-opsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittisiko innregnes i utvidet resultat. IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig sikringsdokumentasjon kreves fortsatt. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidliganvendelse er tillatt. Banken har fortsatt ikke fullt ut vurdert virkningen av IFRS 9.

IFRS 15 *Inntekter fra kundekontrakter* omhandler inntektsføring. Standarden fordrer en inndeling av kundekontrakten i de enkelte ytelsesplikter. En ytelsesplikt kan være en vare eller en tjeneste. Inntekt regnskapsføres når en kunde oppnår kontroll over en vare eller tjeneste, og dermed har muligheten til å bestemme bruken av og kan motta fordelene fra varen eller tjenesten. Standarden erstatter IAS 18 *Driftsinntekter* og IAS 11 *Anleggskontrakter* og tilhørende tolkninger. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidliganvendelse er tillatt. Standarden vil ikke påvirke bankens regnskap i vesentlig grad.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på bankens regnskap.

2.2 Omregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Regnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som også er bankens funksjonelle valuta. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til kurs på balansedagen. Verdiendringer som følge av endret kurs mellom transaksjons- og balansedag resultatføres.

2.3. Gjensalgssavtaler

Kjøp av verdipapirer med avtale om tilbakesalg klassifiseres som utlån til og fordringer på kunder. Differansen mellom kjøp og salgspris periodiseres som renteinntekt.

2.4. Finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt Pareto Bank blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og Pareto Bank i hovedsak har overført risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Klassifisering

Finansielle instrumenter blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende kategorier:

Finansielle eiendeler:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.
- Utlån og fordringer regnskapsført til amortisert kost.

Finansielle forpliktelser:

- Finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.
- Andre finansielle forpliktelser regnskapsført til amortisert kost.

Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet:

Innenfor denne kategorien kan tilordningen være pliktig eller bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. I den første kategorien inngår bankens finansielle derivater med mindre de er en del av en sikring. Den andre kategorien omfatter sertifikater og obligasjoner, utlån til og innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner med rentebinding, samt gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer. Vedrørende gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer vil banken fra 1.januar 2014 kun klassifisere de med rentebinding ("fast rente") i denne kategorien. Finansielle instrumenter er klassifisert i kategorien bestemt til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet for i vesentlig grad å redusere inkonsistens i måling (regnskapsmessig misforhold). Den viktigste årsak til at et regnskapsmessig misforhold ellers ville oppstått er at alle finansielle derivater skal måles til virkelig verdi og at disse i utstrakt bruk benyttes for økonomisk sikring av markedsrisiko.

Utlån og fordringer regnskapsført til amortisert kost:

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked. Kategorien omfatter utlån og fordringer samt obligasjoner som ikke er definert som eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Andre finansielle forpliktelser regnskapsført til amortisert kost:

Kategorien omfatter innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner uten rentebinding og andre finansielle forpliktelser, som ikke er bestemt som forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Måling

Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonskostnader. Andre forpliktelser regnskapsført til amortisert kost balanseføres første gang til virkelig verdi med fradrag for transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler og forpliktelser som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelse til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi. Utlån og fordringer og andre finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

Verdimåling til virkelig verdi:

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp i mellom uavhengige parter. Ved beregning legges forutsetning om fortsatt drift til grunn og avsetning for kredittrisiko i instrumentet blir inkludert ved verdsettelsen.

For finansielle instrumenter der motsvarende markedsrisiko kan påvises med tilstrekkelig sannsynlighet, benyttes midtkurser på balansedagen. Øvrige finansielle eiendeler og forpliktelser verdsettes til henholdsvis kjøps- og salgskurser. For finansielle instrumenter der det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller volatiliteter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner, benyttes den noterte prisen innhentet fra enten en børs eller megler. I den grad det ikke er notert priser for instrumentet, dekomponeres instrumentet, og verdsettes på bakgrunn av priser på de enkelte komponentene. Dette omfatter de fleste derivater som valutaterminer og renteswapper samt, sertifikater og obligasjoner.

For øvrige finansielle instrumenter som innskudd og utlån fra kunder og kredittinstitusjoner med rentebinding, beregnes kontraktsfestede kontantstrømmer neddiskontert med markedsrente inklusive en kredittriskomargin på balansetidspunktet.

Verdimåling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost og inntektene beregnes etter instrumentets effektive rente (internrente). Internrenten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontraktstrømmen inkluderer etableringsgebyrer og direkte transaksjonskostnader som ikke betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av disse kontantstrømmer neddiskontert med internrenten.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Dersom objektive bevis for verdifall på utlån kan identifiseres, beregnes nedskrivning på utlån som forskjellen mellom regnskapsført verdi i balansen og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med eiendelens internrente. Internrenten som benyttes, er eiendelens internrente før objektive bevis for verdifall blir identifisert. Objektive bevis for verdifall omfatter vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, tilfeller der det anses som sannsynlig at debitor vil innlede gjeldsforhandling eller der andre konkrete forhold har inntruffet. Nedskrivning reduserer utlånets regnskapsførte verdi i balansen, og periodens endringer i vurdert verdi resultatføres under "Tap på utlån og garantier m.v." Renter beregnet etter internrentemetoden på nedskrevet verdi av eiendelen inngår i "Netto renteinntekter".

Utlån vurderes også gruppevis. Dersom det foreligger objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall foretas det nedskrivning.

Presentasjon i balanse og resultatregnskap

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer balanseføres, avhengig av motpart, enten som utlån til og fordring på kredittinstitusjoner eller utlån til og fordring på kunder, uavhengig av verdimålingsprinsipp. Renteinntekter på finansielle instrumenter klassifisert som utlån inkluderes i "Renteinntekter og lignende inntekter". Verdiendringer som kan knyttes til nedskrivning av utlån, inngår i "Tap på utlån og garantier mv.". Øvrige verdiendringer på utlån med rentebinding som vurderes til virkelig verdi inngår i linjen "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

I denne kategorien inngår verdipapirer bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet. Renteinntekter inkluderes i "Renteinntekter og lignende inntekter". Øvrige verdiendringer inngår i linjen "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

Finansielle derivater

Finansielle derivater vurderes til virkelig verdi over resultat og presenteres som eiendel dersom verdien er positiv og som forpliktelse dersom verdien er negativ. Renteinntekter og -kostnader for finansielle derivater og verdiendringer inngår i "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

Innskudd fra kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

Gjeld til kredittinstitusjoner og kunder er regnskapsført, avhengig av motpart, enten som innskudd fra kredittinstitusjon eller som innskudd fra kunder, uavhengig av verdimålingsprinsipp. Rentekostnader inkluderes i "Rentekostnader og lignende kostnader". Øvrige verdiendringer inngår i linjen "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter".

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

I denne kategorien inngår gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet. Rentekostnader inkluderes i "Rentekostnader og lignende kostnader". Øvrige verdiendringer inngår i linjen "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

Ustedte finansielle garantier

Kontrakter som medfører at banken må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlater å betale i samsvar med betingelsene i et gjeldsinstrument, klassifiseres som utstedte finansielle garantier. Provisjonsinntekter føres over garantiens løpetid under "Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester". Verdiendringer som følge av kredittengasjementer som er nedskrevet, er bokført under "Tap på utlån og

garantier m.v.". Øvrige verdiendringer av utstedte finansielle garantier er balanseført under "Avsetninger for forpliktelser".

Derivater og sikring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Banken har øremerket enkelte derivater som sikring av virkelig verdi av fastrente obligasjoner (verdisikring).

Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer banken sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, i tillegg til formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Banken dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden.

Endringer i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiserer for sikring av virkelig verdi og som er effektive, resultatføres sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen på sikringsobjektet under "Netto gevinst/(tap) finansielle instrumenter til virkelig verdi".

2.5. Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

2.6. Periodisering av renter og gebyrer

Renter og provisjoner resultatføres etter som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Gebyrer som er direkte betaling for utførte tjenester, inntektsføres når de betales. Etableringsgebyrer inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under "Renteinntekter og lignende inntekter" etter internrentemetoden. Gebyrer som inngår ved etablering av finansielle garantier, inngår i verdsetting av garantien og inntektsføres over løpetiden under "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

2.7. Inntektsføring av renter

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av internrentemetoden. Dette innebærer løpende inntektsføring av nominelle renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer fratrasket direkte etableringskostnader. Inntektsføring av renter etter internrentemetoden benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Renteinntekter på nedskrevne kredittengasjementer beregnes som internrente av nedskrevet verdi.

2.8. Varige driftsmidler

Materielle eiendeler er klassifisert som varige driftsmidler og vurderes til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer utgifter direkte relatert til anskaffelsen. Reparasjoner og vedlikehold kostnadsføres løpende i resultatregnskapet. Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet brukstid. Inventar etc. avskrives over 2 - 5 år og EDB-utstyr over inntil 2 - 3 år. Eiendelenes restverdier og brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig. Det vurderes også løpende hvorvidt det foreligger behov for nedskrivning.

2.9. Immaterielle eiendeler

Kjøpt programvare/-lisenser og bankens tilknytning til norsk infrastruktur for betalingsformidling er klassifisert som immaterielle eiendeler og balanseføres til anskaffelseskost med tillegg av utgifter til å gjøre programvaren klar til bruk. Disse avskrives i samsvar med avtalenes varighet og eiendelens forventede økonomiske levetid. Utvikling av programvare balanseføres og dersom verdien vurderes som vesentlig og forventes å ha varig verdi, avskrives denne over anslått levetid. Eiendelenes restverdier og brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig. Det vurderes også løpende hvorvidt det foreligger behov for nedskrivning.

2.10. Pensjoner

Banken har innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte, og ordningen ivaretas av et livsselskap. Banken betaler et årlig tilskudd til den enkelte ansattes kollektive pensjonssparing på 5 % av lønn mellom 1 og 6 G, og 8 % av lønn mellom 6 og 12 G. Banken har ingen ytterligere forpliktelser etter at det årlige innskuddet er betalt. Premie inklusive arbeidsgiveravgift kostnadsføres direkte.

2.11. Skatter

Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret samt endring i utsatt skatt på midlertidige forskjeller. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom balanseposters regnskapsførte og skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp. Utsatt skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt.

2.12. Utbytte

Foreslått utbytte inngår som del av egenkapitalen inntil det er besluttet på generalforsamlingen. Foreslått utbytte inngår ikke i beregning av kapitaldekningen.

2.13. Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Pareto Bank har kun operasjonelle leieavtaler. Leiekostnader kostnadsføres lineært over leieperioden.

2.14 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet ved bruk av indirekte metode.

2.15. Hendelser etter balansedagen

Informasjon som fremkommer etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, vil inngå i grunnlaget for vurdering av regnskapsestimer i regnskapet og vil således være hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom disse er vesentlige. Bankens regnskapsavleggelse vil i noen grad være basert på estimer og skjønnsmessige vurderinger. Disse er basert på historisk erfaring, og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlig på balansedagen. De regnskapsmessige estimatene vil sjelden være fullt ut i samsvar med endelig utfall, og representerer en risiko for fremtidige vesentlige endringer i balanseført verdi på finansielle instrumenter og immaterielle eiendeler.

NOTE 3: REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Anvendelse av estimer

Bankens regnskapsavleggelse vil i noe grad være basert på estimer og skjønnsmessige vurderinger. Disse er basert på historisk erfaring, og forventninger om fremtidig hendelser som anses være sannsynlig på balansedagen. De regnskapsmessige estimatene vil sjelden være fullt ut i samsvar med endelig utfall, og representerer en risiko for fremtidige vesentlige endringer i balanseført verdi på finansielle instrumenter og immaterielle eiendeler.

Verdimåling til virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp i mellom uavhengige parter. Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved bruk av verdsettelsesteknikker. Banken vurderer og bruker metoder og forutsetninger som så langt som mulig, er basert på markedsforholdene på balansedagen. Dette omfatter bankens beholdning av sertifikater og obligasjoner, finansielle derivater samt innskudd og utlån med rentebinding. Metoder og forutsetninger for beregning av virkelig verdi er forøvrig beskrevet i bankens regnskapsprinsipper og note 15 i årsregnskapet.

NOTE 3: REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNSMESSIGE VURDERINGER, FORTSATT...

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Dersom objektive bevis for verdifall på utlån kan identifiseres, beregnes nedskrivning på utlån som forskjellen mellom regnskapsført verdi i balansen og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med eiendelens internrente. Objektive bevis for verdifall omfatter vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, tilfeller der det anses som sannsynlig at debitor vil innlede gjeldsforhandling eller der andre konkrete forhold har inntruffet.

Det har vært observert objektive bevis for verdifall i grupper av lån som har gitt grunnlag for nedskrivninger. I dette ligger at vurderingene skjer med utgangspunkt i tilnærminger og erfaringsmateriale både på det enkelte engasjement som relatert til makroøkonomiske forhold og forventninger til disse.

Det vises også til bankens regnskapsprinsipper.

Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Eiendelenes restverdier og brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig. Det vurderes også løpende hvorvidt det foreligger behov for nedskrivning.

Andre forhold

Banken er ikke part i noen rettstvister.

NOTE 4: SEGMENTER

Utfra bankens størrelse og satsningsområder er alle kredittaktiviteter samlet i et kredittområde. Pareto Bank vurderer kredittaktivitetene som et samlet forretningsområde.

NOTE 5: NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNTEKTER

(NOK 1.000)	2015	2014
Renteinnt. og lign.innt. av utlån til og fordr. på sentralbanker, amortisert kost	608	61
Renteinnt. og lign.innt. av utlån til og fordr. på kredittinst., amortisert kost	5 085	6 990
Renteinnt. og lign.innt. av utlån til og fordr. på kunder, virkelig verdi	606	1 271
Renteinnt. og lign.innt. av utlån til og fordr. på kunder, amortisert kost	434 484	435 011
Renteinnt. og lign.innt. av sertifikater og obligasjoner, virkelig verdi	52 239	47 392
Renteinnt. og lign.innt. av sertifikater og obligasjoner, amortisert kost	0	8 854
Etableringsprovisjoner m.v.	40 632	35 498
Provisjonsinntekter m.v.	19 383	17 677
Andre renteinntekter og lignende inntekter	3	0
Renteinntekter og lignende inntekter	553 039	552 753
Rentekostn. og lign. kostn. på gjeld til finansinst., virkelig verdi	457	0
Rentekostn. og lign. kostn. på gjeld til finansinst., amortisert kost	737	437
Rentekostn. og lign. kostn. på innskudd fra kunder, virkelig verdi	45 150	105 205
Rentekostn. og lign. kostn. på innskudd fra kunder, amortisert kost	78 408	73 530
Rentekostn. og lign. kostn. på verdipapirgjeld, virkelig verdi	37 994	55 563
Rentekostn. og lign. kostn. på verdipapirgjeld, amortisert kost	35 380	17 406
Rentekostn. og lign. kostn. på ansvarlig lånekapital, amortisert kost	16 336	17 912
Sikringsfondsavgift	5 420	5 366
Andre rentekostnader og lignende kostnader, amortisert kost	182	217
Rentekostnader og lignende kostnader	220 066	275 636
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	332 973	277 117

NOTE 6: ANDRE INNTEKTER

(NOK 1.000)	2015	2014
Provisjonsinntekter fra betalingsformidling	577	543
Provisjonsinntekter garantier	10 432	6 972
Provisjonsinntekter betingede tegninger	118	1 280
Provisjoner investeringstjenester	2 191	1 530
Interbankprovisjoner	27	30
Provisjonsinntekter fra andre banktjenester	1 761	605
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	15 105	10 960
Provisjonskostnader ved betalingsformidling	463	462
Interbankprovisjoner	7	8
Provisjonskostnader ved banktjenester	0	377
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	470	847
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	-2 288	9 840
Andre driftsinntekter	56	80
Netto andre driftsinntekter	12 404	20 033

NOTE 7: NETTO GEVINST/(TAP) PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

(NOK 1.000)	2015	2014
Netto gevinst/(tap) på valuta	-1 312	84 807
Netto gevinst/(tap) på valutaderivater	11 735	-71 604
Netto gevinst/(tap) på rentederivater	-5 095	-995
Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter, trading	5 327	12 209
Netto gevinst/(tap) på utlån til kunder	-139	-5
Netto gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	-47 279	9 779
Netto gevinster/(tap) på aksjer og andeler	4 522	-4 509
Netto gevinst/(tap) på verdipapirgjeld	16 916	3 296
Netto gevinst/(tap) på innskudd fra kunder	8 014	-9 102
Netto gevinst/(tap) på fin. instrumenter til virkelig verdi	-17 965	-541
Netto gevinst/(tap) på derivater sikring	-5 320	-32 851
Netto gevinst/(tap) på obligasjoner sikret	15 669	31 023
Netto gevinst/(tap) på sikrede poster	10 349	-1 828
Netto gevinst/(tap) på fin. instrumenter til virkelig verdi	-2 288	9 840

NOTE 8: DRIFTSKOSTNADER

(NOK 1.000)	2015	2014
Ordinære lønnskostnader	31 522	27 412
Avsetning overskuddsdeling	10 773	17 400
Honorarer tillitsvalgte	1 203	1 264
Pensjonskostnader	2 508	2 248
Arbeidsgiveravgift	5 006	4 468
Andre personalkostnader	2 022	1 632
Lønn og andre personalkostnader	53 033	54 423
IT-kostnader	10 642	10 212
Kontorrekvisita, porto mv.	1 223	843
Salg, representasjon og markedsføring	2 046	2 123
Andre administrasjonskostnader	1 075	1 372
Administrasjonskostnader	14 987	14 549
Husleie og andre driftskostnader leide lokaler	3 346	2 876
Honorarer revisor, konsulent og juridisk bistand	5 173	2 767
Medlemskontingenter	919	831
Forsikringer	406	396
Øvrige driftskostnader	253	281
Andre driftskostnader	10 098	7 151
Avskrivninger m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4 568	3 695
Sum driftskostnader	82 685	79 818

NOTE 9: PENSJONSKOSTNADER

Pareto Bank er pliktig å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon og har en pensjonsordning som oppfyller kravene etter loven. Banken har en innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte dekket i Storebrand Livsforsikring AS. Pensjonsytelsene omfatter alderspensjon, uførepensjon, ektefelle- og barnepensjon. Det er tegnet innskuddsfritak på ordningene og det er 30 års tjenestetid for å få rett til uavkortede forsikringsytelser.

Pensjonsgrunnlaget er årlig lønn medregnet faste tillegg, hvor det innbetales årlig 5% av pensjonsgrunnlaget mellom 1 G og 6 G og 8% for pensjonsgrunnlag mellom 6 G og 12 G. Pensjonsalderen er 67 år.

Det er også tegnet en uførepensjon i form av en kollektiv livrente for lønn som overstiger 12 G. Pensjonsgrunnlaget er lønn som overstiger 12 G. Det er også tegnet innskuddsfritak på ordningene. Det er 30 års tjenestetid for å få rett til uavkortede forsikringsytelser. Uførepensjonen er på 45% av lønnen over 12 G.

Banken har ingen pensjonsforpliktelser utover innbetalt årlig premie på nevnte ordninger.

(NOK 1.000)	2015	2014
Pensjonskostnad innskuddsbasert ordning	2 242	2 055
Pensjonskostnad livrente	266	192
Pensjonskostnad	2 508	2 248

NOTE 10: ANTALL ANSATTE/ÅRSVERK

	2015	2014
Antall ansatte per 31.12	33,0	28,0
Antall årsverk per 31.12	33,0	29,0
Gjennomsnittlig antall ansatte	29,6	28,0
Gjennomsnittlig antall årsverk	30,0	27,5

NOTE 11: SKATTEKOSTNAD

(NOK 1.000)

Midlertidige forskjeller	2015	2014
Immaterielle eiendeler	2 052	1 770
Utlån til kunder	198	336
Sertifikater og obligasjoner	6 311	21 489
Derivater	7 097	19 626
Positive midlertidige forskjeller	15 658	43 222
Varige driftsmidler	-292	-398
Sertifikater og obligasjoner	-23 495	-4 887
Sertifikater og obligasjoner - egenutstedte	-3 492	-24 451
Innskudd fra kunder	-4 907	-12 921
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	0	-7 081
Derivater	-84 167	-112 637
Negative midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring	-116 353	-162 375
Grunnlag for utsatt skatt i balansen	-100 695	-119 153
Utsatt skatt/skattefordel	-25 174	-32 171

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

Resultat før skattekostnad	231 057	209 433
Permanente forskjeller	908	1 089
Grunnlag for årets skattekostnad	231 965	210 522
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt	-18 458	104 517
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	213 507	315 039
Avgitt konsernbidrag	0	-6 023
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	213 507	309 016

NOTE 11: SKATTEKOSTNAD, FORTSATT...

(NOK 1.000)

Fordeling av skattekostnaden	2015	2014
Betalbar skatt (27% av grunnlag betalbar skatt i resultatregnskapet)	57 647	85 060
Endring i utsatt skatt/skattefordel	6 998	-28 220
For mye/lite avsatt skatt forrige år	0	0
Skattekostnad (27% av grunnlag for årets skattekostnad)	64 645	56 841

Betalbar skatt i balansen

Betalbar skatt på årets resultat	57 647	85 060
Skattevirkning av konsernbidrag	0	-1 626
Betalbar skatt i balansen	57 647	83 434

NOTE 12: NEDSKRIVNINGER OG TAP

(NOK 1.000)	2015	2014
Periodens tapskostnader		
Endring i individuelle nedskrivninger	17 597	-800
Endring i gruppenedskrivninger	14 000	8 000
Konstaterte tap mot tidligere nedskrivning	0	212
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivning	38	486
Inngang på tidligere konstaterte tap	0	0
Endring i spesifiserte avsetninger på garantiansvar	0	0
Nedskrivninger og tap på utlån og garantier	31 635	7 899
Individuelle nedskrivninger		
Individuelle nedskrivninger 01.01	0	800
- Konstaterte tap mot tidligere nedskrivninger	0	-212
+ Økte individuelle nedskrivninger	0	0
+ Nye individuelle nedskrivninger	17 597	0
- Tilbakeførte nedskrivninger	0	-588
Individuelle nedskrivninger 31.12	17 597	0
Gruppenedskrivninger		
Gruppenedskrivninger 01.01	26 700	18 700
+ Periodens endring i gruppenedskrivning	14 000	8 000
Gruppenedskrivninger 31.12	40 700	26 700

NOTE 13: MISLIGHOLD

(NOK 1.000)	31.12.2015	31.12.2014
Misligholdte engasjement		
Brutto misligholdte engasjement	143 549	0
Individuelle nedskrivninger	17 597	0
Netto misligholdte engasjement	125 952	0
Avsetningsgrad	12,26 %	0,00 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	1,58 %	0,00 %

Misligholdte engasjementer er engasjementer hvor kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Øvrige tapsutsatte engasjement

Øvrige tapsutsatte engasjement	0	0
Individuelle nedskrivninger	0	0
Netto tapsutsatte engasjement	0	0
Avsetningsgrad	0,00 %	0,00 %
Øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,0 %	0,0 %

Øvrige tapsutsatte engasjementer er engasjementer, som ikke er misligholdt etter definisjonen over men hvor det er foretatt en neskrivning.

NOTE 14: KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Per 31.12.2015 (NOK 1.000)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle derivater brukt som sikrings- instrumenter	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	459 229	459 229
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	362 528	362 528
Utlån til kunder	11 809	0	7 918 825	7 930 634
Sertifikater og obligasjoner	2 318 758	0	0	2 318 758
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	8 010	0	0	8 010
Finansielle derivater	7 658	0	0	7 658
Eiendeler	2 346 235	0	8 740 582	11 086 817
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	0	398	398
Innskudd fra og gjeld til kunder	1 360 247	0	5 094 678	6 454 925
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 003 904	0	2 013 605	3 017 509
Finansielle derivater	83 346	0	0	83 346
Ansvarlig lånekapital	0	0	309 348	309 348
Gjeld	2 447 497	0	7 418 028	9 865 526

Per 31.12.2014 (NOK 1.000)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle derivater brukt som sikrings- instrumenter	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	215 522	215 522
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	232 981	232 981
Utlån til kunder	15 529	0	7 191 318	7 206 847
Sertifikater og obligasjoner	3 223 192	0	156 778	3 379 970
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	219 163	0	0	219 163
Finansielle derivater	27 272	586	0	27 858
Eiendeler	3 485 155	586	7 796 599	11 282 341
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	0	1 577	1 577
Innskudd fra og gjeld til kunder	2 886 388	0	4 461 134	7 347 522
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 312 626	0	1 038 396	2 351 022
Finansielle derivater	149 116	0	0	149 116
Ansvarlig lånekapital	0	0	308 910	308 910
Gjeld	4 348 130	0	5 810 017	10 158 147

NOTE 15: FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Klassifisering av verdivurdering etter pålitelighet i benyttet informasjon

Per 31.12.2015

(NOK 1.000)

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansielle instrumenter
Utlån til kunder	0	0	11 809	11 809
Sertifikater og obligasjoner	0	2 318 758	0	2 318 758
Aksjer og andeler i fond	0	0	8 010	8 010
Finansielle derivater	0	7 658	0	7 658
Eiendeler	0	2 326 416	19 819	2 346 235
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	0	0	0
Innskudd fra kunder	0	0	1 360 247	1 360 247
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	1 003 904	0	1 003 904
Finansielle derivater	0	83 346	0	83 346
Gjeld	0	1 087 250	1 360 247	2 447 497

Klassifisering av verdivurdering etter pålitelighet i benyttet informasjon

Per 31.12.2014

(NOK 1.000)

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansielle instrumenter
Utlån til kunder	0	0	15 529	15 529
Sertifikater og obligasjoner	0	3 223 192	0	3 223 192
Aksjer og andeler i fond	0	215 158	4 005	219 163
Finansielle derivater	0	27 858	0	27 858
Eiendeler	0	3 466 208	19 534	3 485 741
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	0	0	0
Innskudd fra kunder	0	0	2 886 388	2 886 388
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	1 312 626	0	1 312 626
Finansielle derivater	0	149 116	0	149 116
Gjeld	0	1 461 742	2 886 388	4 348 129

NOTE 15: FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI, FORTSATT...

Det har ikke vært bevegelser mellom nivå 1 og 2 i periodene.

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi er vurdert i et virkelig verdi-hierarki som reflekterer påliteligheten av benyttet informasjon etter følgende nivåer:

Nivå 1: Markedspris (justert) som er notert i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: Markedspris som ikke er notert, men som er observerbar for eiendeler eller forpliktelser enten direkte (for eksempel som priser) eller indirekte (for eksempel utledet fra priser).

Nivå 3: Informasjon som ikke er basert på observerbare markedsdata.

Metode for beregning av virkelig verdi på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi:

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner:

Banken beregner kontraktsfestede kontantstrømmer neddiskontert med markedsrente inklusive en kredittpremie på balansetidspunktet. Kredittpremie innhentes fra uavhengige meglere i større finansinstitusjoner.

Sertifikater og obligasjoner

Banken innhenter kredittspreader og markedsкурser fra to uavhengige større finansinstitusjoner for å beregne virkelig verdi.

Andeler i fond

Banken innhenter markedsverdien av fondsandeler fra den enkelte fondsforvalter.

Innskudd fra kunder, finansinstitusjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Banken beregner kontraktsfestede kontantstrømmer neddiskontert med markedsrente med påslag av bankens anslåtte kredittspread i markedet på balansetidspunktet.

Finansielle derivater

Virkelig verdi av finansielle derivater beregnes utfra neddiskonterte kontantstrømmer basert på valutakurser og aktuelle rentekurver på balansetidspunktet.

Se også beskrivelse i Note 2: Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

NOTE 15: FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI, FORTSATT...

Endringer i finansielle instrumenter nivå 3

Per 31.12.2015

(NOK 1.000)

	Utlån og fordringer på kunder	Utlån og fordringer på kunder	Sum eiendeler	Finansielle instrumenter	Sum gjeld
Balanse pr. 01.01.2015	15 529	4 005	19 534	2 886 388	2 886 388
Gevinst/(tap) ført i resultat under linjen for netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	-139	0	-139	-9 102	-9 102
Inn- og utbetalinger til motparter	-3 581	4 005	424	-1 517 039	-1 517 039
Balanse pr. 31.12.2015	11 809	8 010	19 819	1 360 247	1 360 247
Sum gevinst/tap for perioden for finansielle instrumenter som er i behold på balansedagen, er ført på netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	-139	0	-139	8 014	8 014

Endringer i finansielle instrumenter nivå 3

Per 31.12.2014

(NOK 1.000)

	Utlån og fordringer på kunder	Utlån og fordringer på kunder	Sum eiendeler	Finansielle instrumenter	Sum gjeld
Balanse pr. 01.01.2014	19 815	5	19 820	3 097 535	3 097 535
Gevinst/(tap) ført i resultat under linjen for netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	-5	0	-5	-9 102	-9 102
Inn- og utbetalinger til motparter	-4 281	4 000	-281	-202 045	-202 045
Balanse pr. 31.12.2014	15 529	4 005	19 534	2 886 388	2 886 388
Sum gevinst/tap for perioden for finansielle instrumenter som er i behold på balansedagen, er ført på netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	-5	0	-5	-9 102	-9 102

Sensitivitetsanalyse, nivå 3

	Balanseført verdi pr. 31.12.2015	Effekt av forutsetninger
Utlån og fordringer på kunder	11 809	10
Innskudd fra og gjeld til kunder	1 360 247	1 319
	Balanseført verdi pr. 31.12.2014	Effekt av forutsetninger
Utlån og fordringer på kunder	15 529	23
Innskudd fra og gjeld til kunder	2 886 388	1 549

For å vise sensitiviteten på innskudd fra og gjeld til kunder, er det lagt til grunn en endring i 10 basispunkter på kredittspredsen/diskonteringsrenten.

NOTE 16: VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

(NOK 1.000)	31.12.2015		31.12.2014	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Sertifikater og obligasjoner	0	0	156 778	164 718
Eiendeler	0	0	156 778	164 718
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 013 605	1 994 816	1 038 396	1 058 224
Ansvarlig lånekapital	309 348	305 623	308 193	312 810
Gjeld	2 322 953	2 300 439	1 346 589	1 371 034

Metode for beregning av virkelig verdi på finansielle instrumenter til amortisert kost

Verdsettingen er gjort med utgangspunkt i de enkelte instrumentenes egenskaper og verdier på balansetidspunktet. Verdiene er beregnet med utgangspunkt i priser notert i aktive markeder der slik informasjon er tilgjengelig, interne modeller som beregner en teoretisk verdi når det ikke finnes aktive markeder, eller sammenligning mellom priser på instrumentene i porteføljen i forhold til siste tilgjengelige transaksjonspriser. Verdsettingen er gjort med utgangspunkt i de enkelte instrumentenes egenskaper og verdier på balansetidspunktet.

Slike verddivurderinger vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurdering av de samme instrumenter. Avvik skyldes blant annet forskjellig oppfatning av markedsutsikter, markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav, samt avvik i tilgang på presis informasjon.

Sertifikater og obligasjoner

Banken innhenter markedsverdier fra informasjonssystemet Bloomberg fra større finansinstitusjoner for å beregne virkelig verdi.

Ansvarlig lånekapital

Virkelig verdi av ansvarlig lånekapital er satt til antatte omsetningsverdi basert på tidligere omsetning og anslag fra uavhengige meglere i større finansinstitusjoner.

Sertifikater, obligasjoner og ansvarlig lånekapital vurdert til amortisert kost er klassifisert som finansielle instrumenter i nivå 2.

For balansepostene kontanter og fordringer på sentralbanker, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner, utlån til kunder, innskudd fra kredittinstitusjoner, innskudd fra kunder er balanseført verdi tilnærmet lik virkelig verdi.

NOTE 17: KREDITTENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK 1.000)	Utlån		Garantier		Ubenyttede kredittrammer	
	31.12.15	31.12.14	31.12.15	31.12.14	31.12.15	31.12.14
Personkunder	430 686	598 104	1 501	1 936	328 256	323 210
Jordbruk, skogbruk og fiske	101	579	0	0	5 899	5 421
Industri	26 469	75 467	600	700	14 766	23 930
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 705 428	1 528 506	80 612	95 131	377 118	212 539
Varehandel	8 771	79 005	196	196	15 337	11 050
Transport og lagring	672 069	289 409	0	0	5 898	5 000
Overnattings- og serveringsvirksomhet	11 750	0	0	0	0	0
Informasjon og kommunikasjon	515	115 145	1 656	1 656	25 485	15 855
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	959 136	748 030	4 820	5 801	200 166	243 454
Omsetning og drift av fast eiendom	3 023 908	2 857 719	253 631	157 081	765 446	501 448
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	394 797	320 139	15 201	16 165	58 264	70 769
Forretningsmessig tjenesteyting	137 719	216 749	2 050	10 350	30 671	27 623
Helse-, sosialtjenester og undervisning	9 584	9 383	0	0	2 416	3 617
Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	0	0	0	0	1 000	0
Utlandet	587 262	370 895	116 581	0	43 326	46 875
Sum kunder, hovedstol	7 968 195	7 209 130	476 848	289 016	1 874 048	1 490 790
Periodiserte renter og amortisering	20 539	24 080	0	0	0	0
Nedskrivninger	-58 297	-26 700	0	0	0	0
Justering til virkelig verdi	198	336	0	0	0	0
Sum kunder	7 930 634	7 206 847	476 848	289 016	1 874 048	1 490 790
Kredittinstitusjoner, hovedstol	359 840	227 805	0	0	0	0
Periodiserte renter og amortisering	2 688	5 176	0	0	0	0
Justering til virkelig verdi	0	0	0	0	0	0
Sum kredittinstitusjoner	362 528	232 981	0	0	0	0
Sum kunder og kredittinstitusjoner	8 293 162	7 439 827	476 848	289 016	1 874 048	1 490 790

Inndelingen er basert på Statstisk sentralbyrås sektor- og næringsgruppering utfra kundenes hovedvirksomhet.

NOTE 18: KREDITTENGASJEMENTER FORDELT PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER

(NOK 1.000)	Utlån		Garantier		Ubenyttede garantirammer	
	31.12.15	31.12.14	31.12.15	31.12.14	31.12.15	31.12.14
Østlandet	1 629 279	1 390 040	41 649	15 178	427 330	233 651
Oslo	4 988 220	4 630 600	296 765	245 509	1 034 570	844 132
Sørlandet	281 064	389 061	10 450	26 265	125 082	156 128
Vestlandet	141 828	197 746	1 620	2 064	125 180	147 937
Nord Norge og Midt Norge	340 542	230 789	9 782	0	118 559	61 567
Utlandet	587 262	370 895	116 581	0	43 326	47 375
Sum kunder, hovedstol	7 968 194	7 209 130	476 848	289 016	1 874 048	1 490 790
Periodiserte renter og amortisering	20 539	24 080	0	0	0	0
Nedskrivninger	-58 297	-26 700	0	0	0	0
Justering til virkelig verdi	198	336	0	0	0	0
Sum kunder	7 930 634	7 206 847	476 848	289 016	1 874 048	1 490 790
Kredittinstitusjoner, hovedstol	359 840	227 805	0	0	0	0
Periodiserte renter og amortisering	2 688	5 176	0	0	0	0
Justering til virkelig verdi	0	0	0	0	0	0
Sum Kredittinstitusjoner	362 528	232 981	0	0	0	0
Sum Kunder og Kredittinstitusjoner	8 293 162	7 439 827	476 848	289 016	1 874 048	1 490 790

NOTE 19: SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

(NOK 1.000)	31.12.2015	31.12.2014
Sertifikater (kostpris), børsnoterte	0	548 827
Periodiserte renter og amortisering	0	0
Justering til virkelig verdi	0	73
Sertifikater til virkelig verdi	0	548 900
Gjennomsnittlig durasjon	0,00	0,21
Gjennomsnittlig effektiv rente	0,00 %	1,20 %
Obligasjoner (kostpris), børsnoterte	2 329 640	2 653 642
Periodiserte renter og amortisering	9 040	10 308
Justering til virkelig verdi	-19 923	10 341
Obligasjoner, til virkelig verdi	2 318 758	2 674 291
Gjennomsnittlig durasjon	3,45	0,45
Gjennomsnittlig effektiv rente	0,94 %	1,46 %
Obligasjoner (kostpris), børsnoterte	0	156 544
Periodiserte renter og amortisering	0	235
Obligasjoner, amortisert kost	0	156 779
Gjennomsnittlig durasjon	0,00	1,99
Gjennomsnittlig effektiv rente	0,00 %	4,84 %
Sum sertifikater og obligasjoner	2 318 758	3 379 970

NOTE 20: ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER

(NOK 1.000)	2015	2014
Anskaffelseskost 01.01	46 178	41 664
Tilgang i året	5 403	4 514
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost 31.12	51 581	46 178
Akkumulerte avskrivninger 01.01	-21 328	-17 890
Årets nedskrivninger	0	0
Årets avskrivninger	-4 369	-3 438
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-25 697	-21 328
Bokført verdi 31.12	25 884	24 850
Økonomisk levetid	1-5 år	1-5 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Andre immaterielle eiendeler består av programvarelisenser og tilknytningsavgift betalt til FNH for tilgang til bankenes infrastruktur for betalingsformidling. Tilknytningsavgift for tilgang til bankenes infrastruktur på kr. 15,5 mill. avskrives ikke.

NOTE 21: VARIGE DRIFTSMIDLER

(NOK 1.000)	2015	2014
Anskaffelseskost 01.01	3 126	3 090
Tilgang i året	669	37
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost 31.12	3 795	3 126
Akkumulerte avskrivninger 01.01	-2 818	-2 560
Gevinst ved avgang	6	0
Årets avskrivninger	-198	-257
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-3 010	-2 818
Bokført verdi 31.12.	785	309
Økonomisk levetid	3 år	3 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Bankens varige driftsmidler består av inventar og kontormaskiner. Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger over sine driftsmidler.

NOTE 22: INNSKUDD FRA KUNDER

(NOK 1.000)

31.12.2015 **31.12.2014**

Kundeinnskudd fordelt på kunde grupper

Personkunder	2 047 047	2 257 450
Jordbruk, skogbruk og fiske	25 397	24 054
Bergverksdrift og utvinning	48	35
Industri	47 661	18 980
Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	52 237	285 819
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	1	5
Bygge- og anleggsvirksomhet	160 636	164 735
Varehandel, reparasjon av motorvogner	88 445	162 231
Transport og lagring	221 068	131 865
Overnattings- og serveringsvirksomhet	21 179	18 494
Informasjon og kommunikasjon	85 208	70 155
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	1 137 088	1 422 996
Omsetning og drift av fast eiendom	1 410 918	1 487 987
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	400 061	438 025
Forretningsmessig tjenesteyting	130 487	185 868
Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	35 973	36 966
Undervisning	14 045	0
Helse- og sosialtjenester	51 472	0
Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	30 327	0
Annen tjenesteyting	256 152	367 453
Utland	218 351	201 800
Sum kunder, hovedstol	6 433 800	7 274 918
Periodiserte renter	16 219	59 683
Justering til virkelig verdi	4 907	12 921

Innskudd fra kunder **6 454 925** **7 347 522**

Inndelingen er basert på Statistisk sentralbyrås sektor- og næringsgruppering utfra kundenes hovedvirksomhet.

Kundeinnskudd fordelt på geografi

(NOK 1.000)

31.12.2015 **31.12.2014**

Østlandet	1 503 722	1 574 110
Oslo	3 824 684	4 333 183
Sørlandet	333 169	247 269
Vestlandet	385 014	665 392
Nord Norge og Midt Norge	168 860	183 212
Utlandet	218 351	271 752
Sum kunder, hovedstol	6 433 800	7 274 918
Periodiserte renter	16 219	59 683
Justering til virkelig verdi	4 907	12 921
Innskudd fra kunder	6 454 925	7 347 522

NOTE 23: GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

(NOK 1.000)	31.12.2015	31.12.2014
Sertifikatgjeld, nominell verdi	670 000	0
- Egne ikke-amortiserte sertifikater, nominell verdi	0	0
Påløpte renter	1 980	0
Justering til virkelig verdi	-55	0
Sum sertifikatgjeld	671 925	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	2 820 000	2 918 514
- Egne ikke-amortiserte obligasjoner, nominell verdi	-488 000	-592 123
Påløpte renter	11 499	11 769
Justering til virkelig verdi	2 085	12 862
Sum obligasjonsgjeld	2 345 584	2 351 022
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 017 509	2 351 022

Banken emitterer verdipapirer for å finansiere bankens virksomhet.

Utstedte lån 31.12.2015

(NOK 1.000)	Type	Valuta	Nom. verdi	Løpetid	Rente
NO0010734452	Sertifikat FRN	NOK	500 000	13.04.2015 - 13.04.2016	3 mnd NIBOR + 0,40 %-poeng
NO0010753148	Sertifikat	NOK	170 000	01.12.2015 - 20.05.2016	2,10 %
NO0010702897	Obligasjon 14/18 FRN	NOK	500 000	30.01.2014 - 30.01.2018	3 mnd NIBOR + 1,35 %-poeng
NO0010722796	Obligasjon 14/17 FRN	NOK	500 000	04.11.2014 - 03.11.2017	3 mnd NIBOR + 0,70 %-poeng
NO0010722804	Obligasjon 14/19 FRN	NOK	200 000	04.11.2014 - 04.11.2019	3 mnd NIBOR + 1,00 %-poeng
NO0010747389	Obligasjon 15/18 FRN	NOK	320 000	12.10.2015 - 12.10.2018	3 mnd NIBOR + 1,37 %-poeng
NO0010669641	Obligasjon 13/17 FRN	NOK	500 000	09.01.2013 - 09.01.2017	3 mnd NIBOR + 1,85 %-poeng
NO0010691025	Obligasjon 13/16 FRN	NOK	500 000	02.10.2013 - 03.10.2016	3 mnd NIBOR + 1,20 %-poeng

NOTE 24: ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

(NOK 1.000)	31.12.2015	31.12.2014
Fondsobligasjon, nominell verdi	160 000	160 000
Påløpte renter	262	284
Amortiseringer	-1 038	-1 574
Sum Fondsobligasjon	159 223	158 710
Ansvarlig obligasjonslån nominell verdi	150 000	150 000
Påløpte renter	375	434
Amortiseringer	-250	-233
Sum Ansvarlig obligasjonslån	150 125	150 200
Sum ansvarlig lånekapital	309 348	308 910

Pareto Bank har utstedt to evigvarende fondsobligasjonslån på totalt kr. 160 mill. Det ene lånet utstedt 29.03.2012 på kr. 110 mill. løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 600 bp. Det ande lånet utstedt 03.09.2014 på kr. 50 mill. kroner løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 370 bp. Begge lånene er evigvarende med innløsningsrett for utsteder etter 5 år fra utstedelsesdato, uten insentiv til tilbakebetaling.

Banken har også utstedt et ansvarlig obligasjonslån på totalt kr. 150 mill. Lånet ble utstedt 03.09.2014 og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 195 bp. Lånet løper i 10 år med innløsningsrett etter 5 år fra utstedelsesdato.

Utsteder har også rett til å innløse lånene dersom offentlige reguleringer medfører endringer som påvirker i hvilken grad denne type kapital kan regnes som kjernekapital eller tilleggskapital.

NOTE 25: ANNEN GJELD OG PÅLØPTE KOSTNADER

(NOK 1.000)	31.12.2015	31.12.2014
Betalingsformidling	3 033	76
Leverandørgjeld	1 745	1 521
Skattetrekk	2 050	1 748
Skyldig merverdiavgift	158	17
Mellomværende kredittkunder	0	20 602
Annen gjeld	6 987	23 966
Feriepenger, arbeidsgiveravgift og lønn	17 329	23 220
Andre påløpte kostnader	1 351	970
Påløpte kostnader	18 680	24 190

NOTE 26: FINANSIELLE DERIVATER

Pareto Bank benytter derivater for å redusere egen rente- og valutarisiko som oppstår som følge av bankens ordinære virksomhet. Herunder spesielt renterisiko knyttet til langsiktige innlån og utlån. Dette i form av bytteavtaler (swapper og FRA'er) og terminkontrakter og kombinasjoner av disse.

Renteswapper: Avtaler der to parter bytter kontantstrøm for et avtalt beløp over en avtalt periode. Banken bytter således fra fast til flytende rente eller fra flytende til fast rente. Avtalene er normalt skreddersydde og handles utenfor børser.

Terminkontrakter: Avtale om å kjøpe eller selge rentebetingelser på et bestemt tidspunkt i fremtiden til en på forhånd avtalt pris. Avtalene er skreddersydde kontrakter og handles utenfor børser.

Oversikten under viser de finansielle derivaters nominelle verdier fordelt på type derivat i tillegg til positive og negative markedsverdier. Positive markedsverdier blir bokført som eiendel i balansen, mens negative markedsverdier blir bokført som gjeld. For nærmere beskrivelse av verdsettelse av finansielle derivater, se note 1 og note 12.

Pr. 31.12.2015

(NOK 1.000)	Nominelle verdier	Positive markedsverdier	Negative markedsverdier
Renterelaterte kontrakter			
Renteswapper	1 780 425	7 562	27 246
Sum renterelaterte kontrakter	1 780 425	7 562	27 246
Valutarelaterte kontrakter			
Terminkontrakter	2 068 586	96	57 039
Sum valutarelaterte kontrakter	2 068 586	96	57 039
Finansielle derivater	3 849 011	7 658	84 285

Pr. 31.12.2014

(NOK 1.000)	Nominelle verdier	Positive markedsverdier	Negative markedsverdier
Renterelaterte kontrakter			
Renteswapper	2 681 399	25 345	72 915
FRA-kontrakter	0	0	0
Sum renterelaterte kontrakter	2 681 399	25 345	72 915
Valutarelaterte kontrakter			
Terminkontrakter	1 521 941	2 513	76 201
Sum valutarelaterte kontrakter	1 521 941	2 513	76 201
Finansielle derivater	4 203 340	27 858	149 116

NOTE 27: NETTO OPPGJØR FINANSIELLE INSTRUMENTER

Per 31.12.2015

Eiendeler

(NOK 1.000)

	Brutto balanse- førte finansielle eiendeler	Brutto gjeld som er pres- entert netto	Netto finansielle eiendeler i balansen	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerheter i kontanter (mottatt)	Netto beløp
Derivater	7 658	0	7 658	-7 658	0	0
Sum	7 658	0	7 658	-7 658	0	0

Forpliktelser

(NOK 1.000)

	Brutto balanse- førte finansielle forpliktelser	Brutto gjeld som er pres- entert netto	Netto finansielle forpliktelser	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerheter i kontanter (avgitt)	Netto beløp (eiendel)
Derivater	83 346	0	83 346	-7 658	-68 836	6 852
Sum	83 346	0	83 346	-7 658	-68 836	6 852

Per 31.12.2014

Eiendeler

(NOK 1.000)

	Brutto balanse- førte finansielle eiendeler	Brutto gjeld som er pres- entert netto	Netto finansielle eiendeler i balansen	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerheter i kontanter (mottatt)	Netto beløp
Derivater	27 858	0	27 858	-27 159	699	0
Sum	27 858	0	27 858	-27 159	699	0

Forpliktelser

(NOK 1.000)

	Brutto balanse- førte finansielle forpliktelser	Brutto gjeld som er pres- entert netto	Netto finansielle forpliktelser	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerheter i kontanter (avgitt)	Netto beløp
Derivater	149 116	0	149 116	-27 159	-121 956	0
Sum	149 116	0	149 116	-27 159	-121 956	0

NOTE 28: FINANSIELLE GARANTIER OG PANTSETTELSE MV.

(NOK 1.000)	31.12.2015	31.12.2014
Garantier		
Kontraktsgarantier	122 725	139 849
Betalingsgarantier	354 124	149 167
Sum garantiansvar	476 848	289 016
Pantsettelser		
Pantsatte verdipapirer Norges Bank, nominell hovedstol	250 000	0
Sum pantsettelser	250 000	0

NOTE 29: RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING

Bankens overordnede mål for risiko og risikotoleranse er at denne skal være moderat og konsentrert rundt bankens hovedvirksomhetsområder på kredittsiden. Risiko på andre forretningsaktiviteter på kort og mellomlang sikt er i all hovedsak avledet av kredittaktiviteter, herunder også bankens innlånsaktiviteter. Utover kredittrisiko gjelder dette rammer for rente, valuta- og likviditetseksposering. Her vil banken ha absolutte mål for risiko og risikotoleranse.

Kapitalkravsregelverket under Basel II er et tredelt system inndelt i såkalte pilarer. Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning, mens Pilar 2 omhandler bankens vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging. Pilar 3 omhandler bankens krav til offentliggjøring av finansiell informasjon.

Pilar 1 - Minimumskrav til kapitaldekning:

Pilar 1 omfatter kapitalkrav til kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Pareto Bank benytter standardmetoden. Minstekravet til kapitaldekning etter Pilar 1 er 8%, hvorav kjernekapitalen skal utgjøre minst halvparten.

Kredittrisiko:

Kredittrisiko representerer den største risikoen for banken og relaterer seg i hovedsak til alle utlån og fordringer på kunder og finansinstitusjoner samt beholdning av verdipapirer. Etter Pilar 1 deles disse inn i engasjementskategorier og utfra engasjementsbeløp, type sikkerhet/-beløp og status på engasjement/motpart beregnes kapitalkravet utfra standard risikovekter.

Operasjonell risiko:

Etter Pilar 1 har Pareto Bank valgt å beregne operasjonell risiko etter basismetoden. Denne legger til grunn et kapitalkrav på 15% av siste tre års inntekter.

Markedsrisiko:

Bankens markedsrisiko er beskjedent og beregnes etter standardmetoden i Pilar 1.

NOTE 29: RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING, FORTSATT...

Kapitaldekning etter Pilar 1

(NOK 1.000)	31.12.2015	31.12.2014
Ansvarlig kapital		
Egenkapital	1 191 168	1 050 255
Utbytte	0	-25 500
Fradrag andre immaterielle eiendeler	-25 884	-24 850
Sum ren kjernekapital	1 165 284	999 905
Ansvarlig lånekapital (Tier 1)	160 000	160 000
Sum kjernekapital	1 325 284	1 159 905
Ansvarlig lånekapital (Tier 2)	150 000	150 000
Sum ansvarlig kapital	1 475 284	1 309 905
Minimumskrav ansvarlig kapital		
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	4 316	719
Institusjoner	15 135	28 489
Foretak	492 117	537 816
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	134 888	18 163
Forfalte engasjementer	7 183	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	8 562	11 069
Andeler i verdipapirfond	0	17 213
Øvrige engasjementer	12 010	19 965
Kapitalkrav kredittrisiko standardmetoden (SA)	674 212	633 434
Kapitalkrav for operasjonell risiko	35 585	28 025
Fradrag for nedskrivninger på grupper av utlån og avsetninger for garantiforpliktelser	-4 664	-2 136
Minimumskrav til ansvarlig kapital	705 133	659 323
Overskudd av ansvarlig kapital	770 151	650 582
Kapitaldekning	16,74 %	15,89 %
Kjernekapitaldekning	15,04 %	14,07 %
Ren kjernekapitaldekning	13,22 %	12,13 %
Beregningsgrunnlag	8 814 158	8 241 543

NOTE 29: RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING, FORTSATT...

Pilar 2 - Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

I Pilar 2 skal banken gjennomføre analyser av hele sin virksomhets risikoprofil og kapitalbehov for å vurdere om det er samsvar mellom valgt risikoprofil og aktivitet opp mot bankens soliditet. Dette innebærer å vurdere kapitalbehov og nivå på denne for risiko som ikke er hensyntatt i Pilar 1 herunder kapitalbehov for fremtidig vekst tilpasset virksomhet og risikoprofil.

Sensitivitetstester og fremtidsscenarioer knyttet til alvorlige økonomiske tilbakeslag

Det er gjennomført en stresstest basert på en alvorlig konjunkturedgang og store kredittap over en tre års periode. Det er lagt til grunn kredittap på 10 % i perioden hvorav 5 % i år 1 og 2,5 % i både år 2 og 3. Videre forutsettes fremmed- og egenkapitalmarkedet lukket i hele perioden kombinert med store uttak av innskudd.

Analysen viser at banken tross dette vil ha en tilfredsstillende kapitalsituasjon, med en ren kjernekapitaldekning på 14,6 % på det laveste. Dette er over myndighetskravet inkl. kapitalbuffer og Pilar 2 tillegg. Bakgrunnen for dette er en stor overskuddslikviditet og høy innfrielsestakt på utlån hvilket gjør at banken har et stort handlingsrom og på kort varsel kan iverksette en rekke tiltak for å redusere beregningsgrunnlaget.

Omvendt stresstest

Basert på gjennomført stresstest er det beregnet hvor store kredittap banken tåler før den bruker opp bevaringsbufferen på 2,5 % og således ender opp under myndighetskravet på 11,50 % i ren kjernekapitaldekning.

Banken vil i en slik test måtte ta et kredittap på 9,5 % av inngående brutto utlån i år 1 før banken er under en ren kjernekapitaldekning på 11,50 %. I år 2 og 3 må tilsvarende kredittap økes til 3,0 % av inngående brutto utlån hvert år. Dette innebærer tap på opptil 25 % for bankens portefølje av næringsseiendom- og shippinglån og 17,3 % for øvrig eiendomsportefølje over en 3 års periode.

Pilar 3 - Krav om offentliggjøring av finansiell informasjon

Det stilles i Pilar 3 krav til å offentliggjøre finansiell informasjon på Internett som skal dekke bankens tilpasninger til og oppfyllelse av kapitalkravreglementet. Se www.paretobank.no.

Ledelsesmessig styring og intervensjoner

Alle risikoområder har vært gjennomgått med bankens styre og rammer for risiko er bestemt og lagt på et forsvarlig nivå utfra bankens strategi/forretningsområder. Styret mottar månedlig rapport på overholdelse av regulatoriske krav og interne rammer.

I dette ligger også løpende rapportering av markedsrisiko- og likviditetsrisiko for kontroll. Bankens ledergruppe, pris- og balansestyringskomite møtes regelmessig for å analysere og diskutere markedssyn, aktiviteter og risikonivå.

Det er også daglig rapportering til ledelsen på betalingsmessig uorden, mislighold og brudd på lånevilkår. Bankens kredittkomite har faste møter og ellers etter behov.

NOTE 30: KREDITTRISIKO

Styring av kredittrisiko

Kredittrisiko er den type risiko som er av størst betydning for Pareto Bank. Kredittrisiko er den risiko en bank har for at et låne- eller garantiengasjement går i mislighold, og kunden ikke oppfyller sine avtalte forpliktelser overfor banken. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av engasjementet.

Pareto Bank har et bevisst forhold til diversifisering av utlånsporteføljen hva gjelder bransje, sikkerhet og størrelse på enkeltengasjementer. Banken søker å diversifisere mellom de ulike segmentene og unngå risiko i sektorer hvor banken ikke har tilstrekkelig kompetanse eller er usikre på den generelle fremtidige risikoen i segmentet.

Banken har lagt vekt på å etablere kredittstyringssystemer som ivaretar en tilfredsstillende rapportering. Særlig innenfor verdipapirområdet er det lagt vekt på at informasjonstilgjengeligheten og kontrollen er god og mest mulig automatisert.

Restrisiko ved at sikkerheter er mindre effektive enn forventet, er en naturlig del av kredittvurderingene både ved innvilgelse og i den løpende oppfølging. Dette håndteres ved forsvarlig lave belåningsgrader på sikkerhetene og vurdering av dennes omsettelighet. Imidlertid legges det alltid til grunn at debitor har god betjeningsevne som også stresstestes gitt ulike scenarioer som f. eks. ledighet, økt rentenivå og fall i leieinntekter.

Der banken har sikkerhet i ulike verdipapirer vil banken vurdere motparts-/kredittrisiko på hvert enkelt lån. Alle lån kredittklareres enkeltvis i forkant av relevant besluttede organ. Videre vil det finne sted en løpende overvåking og minimum årlig kredittvurdering av motpartene med tilhørende belåningsgrader. Det samme gjelder motparts-/kredittrisiko på utstedere av obligasjoner og sertifikater som banken selv investerer i. Utover egen kredittvurdering legges det også til grunn motpartens rating, og det stilles krav til investment-grade på det enkelte papir/motpart.

Kreditthåndbok herunder Kredittpolicy og Kredittstyringsnotat gir retningslinjer og rammer for all kredittgivning/-eksponering. Et prinsipp vil være at en debitor skal være solid, med akseptabelt kontantstrøm og fortrinnsvis verdibestendig pantesikret. I tillegg skal banken kjenne sine kunder godt. Alle engasjementer og motparter skal gjennomgås minimum en gang pr. år. Bankens kredittpolicy tilsier at alle engasjementer skal være fullt ut sikret ved pant i eiendom, verdipapirer eller annen kvalifisert sikkerhet. Samtlige engasjementer stresstestes ved inngåelse og ved årlige engasjementsgjennomganger for å vurdere robustheten i engasjementene i et "worst-case" scenario, både i forhold til betjening og i forhold til verdien av bankens sikkerheter.

Banken har relativt få kredittengasjementer, men til gjengjeld vil disse gjennomgående være noe større enn hos andre mer etablerte banker. Av denne grunn vurderes det at banken er mer eksponert mot større enkelttap enn tap som følge av en mer generell konjunkturedgang eller fall i spesifikke bransjer/sikkerhetstyper.

Risikoklassifiseringssystem

Risikoklassifisering skal danne grunnlag for enhetlig vurdering av den risiko banken tar på seg i forbindelse med utlån, kreditter og garantier og egen investeringer i verdipapirer. Modellen danner også grunnlag for risikoprising av engasjementene. Hvert engasjement klassifiseres ved inngåelse samt i forbindelse med engasjementsgjennomganger, eller ved kjente endringer i engasjementet eller verdien av pantet.

Risikoklassifiseringen gjøres i to dimensjoner, henholdsvis debitor og sikkerhetsdimensjonen. I debitor dimensjonen vurderes kundens tilbakebetalingsevne, dvs. kundens kontantstrøm og kvaliteten på denne samt kundens soliditet. I sikkerhetsdimensjonen vurderes kvaliteten på pantet, dets likviditet og dets evne til å tåle svingninger i markedsverdier over tid. Klassifiseringen vil variere fra A til E i hver av dimensjonene. Dette gir en risikomatrix med inntil 25 risikoklasser som igjen er gruppert som følger:

Risikogrupper

Ingen/svært liten risiko	AA, AB, BA
Liten risiko	AC, BB, CA
Moderat risiko	AD, BC, CB, DA
Noe risiko	AE, BD, CC, DB, EA
Stor risiko	BE, CD, DC, EB
Svært stor risiko	CE, DD, EC
Tapsutsatt	ED, DE, EE

NOTE 30: KREDITTRISIKO, FORTSATT...

Under følger oppstilling av bankens kredittengasjementer, utlån til kredittinstitusjoner og investeringer i sertifikater og obligasjoner fordelt etter risikogrupper og etter deres hovedsikkerhet. Tabellene viser også maksimal kreditteksponering.

Maksimal kreditteksponering på finansielle derivater fremgår av note 27. Det vises her til note 30 og kapitalbehov for bankens kredittisiko.

Kunder: Kredittengasjementer fordelt på risikogrupper

(NOK 1.000)	Utlån	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Samlet kreditteksponering	
				31.12.2015	31.12.2014
Ingen/svært liten risiko	3 297 277	139 584	1 130 729	4 567 590	4 448 081
Liten risiko	3 328 007	228 020	709 054	4 265 080	3 370 761
Moderat risiko	968 678	92 878	32 353	1 093 909	871 207
Noe risiko	319 460	16 366	1 912	337 738	296 137
Stor risiko	0	0	0	0	0
Svært stor risiko	54 773	0	0	54 773	2 750
Verdiendringer, påløpte renter, nedskrivninger og amortisering	-37 560	0	0	-37 560	-2 283
Utlån til og fordringer på kunder hovedstol	7 930 634	476 848	1 874 048	10 281 530	8 986 653

Kunder: Kredittengasjementer fordelt etter hovedsikkerhet/eksponering: ¹⁾

(NOK 1.000)	Utlån	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Samlet kreditteksponering	
				31.12.2015	31.12.2014
Aksjer og andeler	1 068 406	2 050	932 256	2 002 712	1 531 164
Obligasjoner	159 309	0	110 212	269 521	295 820
Næringseiendom - Kontor	567 947	0	78 241	646 188	402 912
Næringseiendom - Lager/Kombinasjonsbygg	355 744	13 800	64 960	434 504	626 152
Næringseiendom - Forretningslokaler	445 122	600	1 550	447 272	348 799
Næringseiendom - Bolig	2 178 698	189 137	581 968	2 949 803	2 524 642
Næringseiendom - Tomt	1 108 068	0	62 214	1 170 283	1 094 646
Næringseiendom - Annet	194 950	94 483	0	289 433	204 637
Maritime næringer	1 520 919	116 581	898	1 638 398	1 102 812
Boliglån/-kreditter	229 090	0	41 749	270 839	468 248
Kontantdepot	0	57 770	0	57 770	59 036
Usikret	1 625	0	0	1 625	3
Annet	138 316	2 428	0	140 744	330 066
Verdiendringer, påløpte renter, nedskrivninger og amortisering	-37 560	0	0	-37 560	-2 283
Utlån til og fordringer på kunder hovedstol	7 930 634	476 848	1 874 048	10 281 530	8 986 653

1) De fleste engasjementer med unntak av ordinære boliglån/-kreditter har normalt sikkerhetsstrukturer som består av flere elementer. Dette kan være ulike typer sidesikkerheter som eiendom, verdipapirer, kausjoner og kontantdepot mv.

NOTE 30: KREDITTRISIKO, FORTSATT...

Kredittinstitusjoner: Rating

(NOK 1.000)	31.12.2015	31.12.2014
Ekstern rating S&P, AA- /A-1+	26 217	38 247
Ekstern rating S&P, A+ /A-1+	304 910	186 668
Ekstern rating S&P, A /A-1	31 401	8 066
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	362 528	232 981

Sertifikater og obligasjoner: Klassifisering av utstedere etter sektor

(NOK 1.000)	31.12.2015	31.12.2014
Stat	279 385	690 848
Kommune	415 858	77 371
Kredittforetak	1 205 646	1 630 674
Bank	417 869	961 633
Maritime næringer	0	19 443
Sertifikater og obligasjoner	2 318 758	3 379 970

Sertifikater og obligasjoner: Klassifisering av utstedere etter rating

(NOK 1.000)	31.12.2015	31.12.2014
AAA	1 441 502	2 187 756
AA-/AA/AA+	373 287	382 557
A-/A/A+	49 659	151 156
BBB-/BBB/BBB+	454 309	482 280
BB	0	176 221
Sertifikater og obligasjoner	2 318 758	3 379 970

For utstedere som ikke har offisiell rating er "skyggeratingen" fra DNB og Nordea lagt til grunn.

NOTE 31: RENTERISIKO

Styring av renterisiko

Bankens renterisiko oppstår som følge av endringer i de underliggende markedsrentene, og er knyttet til forskjeller i renteforfall på bankens finansielle instrumenter. Pareto Bank har som policy å ikke ta egne posisjoner i rentemarkedet. Banken vil være eksponert for renterisiko gjennom sin utlåns- og innskuddsvirksomhet, men vil søke å avdekke denne risikoen i størst mulig grad.

Banken måler renterisiko som den samlede økonomiske konsekvensen av en parallellforskyvning av rentekurven med ett prosentpoeng. Alle rentesensitive poster på og utenfor balansen tas med i denne beregningen. Konsekvensen er uttrykt som endring i nåverdier av fremtidige kontantstrømmer som følge av renteendringen. Den økonomiske konsekvensen er beregnet for et bestemt antall ulike løpetidsintervaller for å illustrere hvilke renter banken har eksponering mot. Renterisiko i valuta vises foreløpig som en aggregert størrelse pr. valutasort.

Banken måler også summen av renterisiko for to og to nærliggende løpetidsintervaller. Rammebegrensninger for hver enkelt løpetidsintervall skal begrense mulighetene for å ta yieldkurverisiko. Ved siden av den metodiske beregningen av renterisiko, stresstestes også renteposisjonene for parallellskift i rentekurvene.

Banken har interne rammer for den samlede renterisiko i norske kroner og valuta og måler denne henholdsvis innenfor definerte løpetidsintervaller og på summen fra to og to nærliggende løpetidsintervaller. Rammen gjelder løpende og omfatter alle løpetider, alle finansielle instrumenter og alle valutaer.

Bankens renteposisjoner rapporteres daglig til bankens ledelse og månedlig til bankens styre.

Beregningen under er gjort med utgangspunkt i posisjoner og markedsrenter per 31. desember. Alle finansielle instrumenter med rentebinding er vurdert til virkelig verdi, og tabellen viser regnskapsmessig resultatendring før skatt etter postenes avtalte rentebinding fordelt per valutaslag ved et 1 % parallellskift i markedsrentene.

Pr. 31.12.2015

(NOK 1.000)	Inntil 3 mnd	Fra 3 mnd inntil 6 mnd	Fra 6 mnd inntil 9 mnd	Fra 9 mnd inntil 12 mnd	Over 12 mnd	Sum
NOK	612	1 501	-367	123	-266	1 604
USD	-2 694	0	0	0	0	-2 693
EUR	-307	-192	0	0	0	-499
SEK	-46	0	0	0	0	-46
Sum	-2 434	1 309	-367	123	-266	-1 635

Pr. 31.12.2014

(NOK 1.000)	Inntil 3 mnd	Fra 3 mnd inntil 6 mnd	Fra 6 mnd inntil 9 mnd	Fra 9 mnd inntil 12 mnd	Over 12 mnd	Sum
NOK	-669	1 488	-225	-1 371	1 061	283
USD	-768	-104	0	0	0	-871
EUR	-20	-318	0	0	0	-338
SEK	-16	0	0	0	0	-16
Sum	-1 473	1 067	-225	-1 371	1 061	-941

NOTE 32: VALUTARISIKO

Styring av valutarisiko

Risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i valutakursen.

Pareto Bank skal ikke ta egne posisjoner i valutamarkedet og skal fortløpende og i størst mulig grad avdekke oppstått eksponering. Alle poster på og utenfor balansen med tilhørende inntekts- og kostnadsposter blir avdekket. Dette innebærer at bankens eksponering i valutamarkedet i all hovedsak vil være begrenset. Eksponeringen skal være innenfor rammer og fullmakter gitt av styret.

Banken måler valutarisiko som bankens nettoposisjon i den enkelte valuta. I tillegg måler banken summen av nettoposisjonene i hver valuta som en brutto størrelse uten netting mellom valutaer. Nettoposisjonene er omregnet til norske kroner.

Banken stresstester valutaposisjonene ved å analysere resultat-effekten før skatt av en markedsendring på 10 prosent for henholdsvis: største tillatte nettoposisjon i en enkelt valuta og aggregert nettoposisjon i alle valutaer.

Bankens valutaposisjoner rapporteres daglig til bankens ledelse og månedlig til bankens styre.

Beregningen under er gjort med utgangspunkt i posisjoner og valutakurser per 31. desember til virkelig verdi. Tabellen viser fordeling per valutaslag ved et 10 % skift i valutakursene .

(NOK 1.000)	Eiendeler	Gjeld	Finansielle derivater	Netto valuta-eksponering	Resultatendring ved 10% endring
Pr. 31.12.2015					
USD	1 882 086	-386 359	-1 500 449	-4 723	-472
EUR	374 245	-96 532	-275 906	1 807	181
CHF	0	0	0	0	0
SEK	142 740	-6 103	-135 998	639	64
GBP	774	-640	0	134	13
Sum	2 399 845	-489 634	-1 912 354	-2 143	-214
Pr. 31.12.2014					
USD	1 408 768	-459 923	-947 916	929	93
EUR	284 310	-64 010	-218 971	1 329	133
CHF	0	0	0	0	0
SEK	119 768	-90 783	-28 314	672	67
GBP	996	-995	0	1	0
Sum	1 813 844	-615 711	-1 195 201	2 931	293

NOTE 33: LIKVIDITETSRISIKO

Styring av likviditetsrisiko

Pareto Bank har som mål å holde en lav til moderat likviditetsrisiko på både kort og lang sikt. Videre er det et mål for banken til enhver tid å ha en god likviditetsbuffer. Bankens innskuddssammensetning og evne til å utstede verdipapirer kan variere mer enn hos en gjennomsnittlig norsk bank. Dette tilsier at banken bør ha en høyere innskuddsdekning og holde en noe større likviditetsbuffer enn gjennomsnittet av norske banker. Størrelsen på likviditetsbufferen er en funksjon av forventet utlånsvekst og balansestruktur. Bufferen består av plasseringer i andre banker og verdipapirer med investment grade rating.

Den kvantitative vurderingen av bankens likviditetsrisikonivå gjøres i det korte perspektiv ved å beregne bankens likviditetsgap og LCR på daglig basis. Gapet, som er differansen mellom bankens overskuddslikviditet og et beregnet likviditetskrav, skal være positivt i inneværende måned og de neste tre månedene og skal normalt være positiv i hele tolv måneder. Bankens LCR måler hvorvidt bankens likviditetsbuffer er stor nok og av tilstrekkelig kvalitet til å kunne dekke et likviditetsbortfall i en stresset periode på 30 dager. Den skal være minst 80 % innen utgangen av 2015 og minst 100 % innen utgangen av 2016. I det lengre perspektiv gjøres vurderingen blant annet på grunnlag av Finanstilsynets indikator 1 og 2. Som et supplement til den kvantitative vurderingen gjøres en mer skjønnsmessig vurdering av andre faktorer som påvirker likviditetsrisikonivået i banken.

Pr. 31.12.2015 var bankens positive likviditetsgap på kr 1.601 mill. (kr 2.396 mill.). LCR var på 188 % (162 %). Finanstilsynets likviditetsindikator 1 var 123 % (145 %) og likviditetsindikator 2 var 138 % (154 %).

Innskuddsdekningen utgjorde 81,4 % (102,0 %) ved utgangen av 2015.

Banken skal ha en robust likviditetsstyring basert på retningslinjer fastsatt av styret. Banken har utarbeidet rammer og prinsipper for styring av bankens likviditetsrisiko. I tillegg er det utarbeidet prognoser og beredskap for mulige likviditetskriser. Det er utarbeidet et policydokument som definerer likviditetsrisikotoleransen og rammer i tråd med retningslinjer gitt av Finanstilsynet.

Bankens likviditetssituasjon rapporteres daglig til bankens ledelse og månedlig til bankens styret.

Beregningen under er gjort med utgangspunkt i gjenværende kontraktsmessig løpetid på gjeldsposter og forpliktelser per 31. desember.

(NOK 1.000)

Likviditetsforfall per 31.12.2015	Udefinert	Inntil 1 måned	Fra 1 til 3 måneder	Fra 3 til 12 måneder	Over 1 år	Over 5 år	SUM
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	459 229	0	0	0	0	459 229
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	362 528	0	0	0	0	362 528
Utlån til kunder	0	4 342 972	652 782	1 812 111	1 292 155	29 843	8 129 863
Sertifikater og obligasjoner	0	4 290	52 495	265 382	2 091 794	368 919	2 782 881
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	8 010	0	0	0	0	0	8 010
Sum eiendeler	8 010	5 169 019	705 277	2 077 493	3 383 949	398 762	11 742 511
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	398	0	0	0	0	398
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	5 173 838	198 652	686 888	435 960	0	6 495 338
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	47 808	15 270	1 334 634	2 109 076	0	3 506 788
Ansvarlig lånekapital	0	0	15 039	26 974	353 219	0	395 232
Sum gjeld	0	5 222 043	228 961	2 048 496	2 898 255	0	10 397 755
Sum finansielle derivater, netto oppgjør	0	-43 415	-14 632	-32 866	-14 361	92	-105 182
Sum likviditetsforfall	8 010	-96 439	461 684	-3 869	471 332	398 855	1 239 573

NOTE 33: LIKVIDITETSRISIKO, FORTSATT...

(NOK 1.000)

Likviditetsforfall per 31.12.2014	Udefinert	Inntil 1 måned	Fra 1 til 3 måneder	Fra 3 til 12 måneder	Over 1 år	Over 5 år	SUM
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	215 522	0	0	0	0	215 522
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	232 981	0	0	0	0	232 981
Utlån til kunder	0	4 068 111	597 270	1 637 883	1 058 103	77 802	7 439 169
Sertifikater og obligasjoner	0	225 570	599 103	254 190	2 155 146	973 946	4 207 955
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	219 163	0	0	0	0	0	219 163
Sum eiendeler	219 163	4 742 184	1 196 373	1 892 073	3 213 249	1 051 748	12 314 790
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	1 577	0	0	0	0	1 577
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	3 895 192	1 954 652	1 131 044	402 268	0	7 383 156
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	50 182	36 516	788 135	2 602 218	0	3 477 051
Ansvarlig lånekapital	0	0	16 305	29 991	384 089	0	430 385
Sum gjeld	0	3 946 950	2 007 473	1 949 170	3 388 575	0	11 292 169
Sum finansielle derivater, netto oppgjør	0	-46 972	-31 666	-31 647	-18 639	-1 416	-130 340
Sum likviditetsforfall	219 163	748 262	-842 766	-88 745	-193 965	1 050 332	892 281

Restløpetid eiendeler og gjeld viser gjenværende løpetid på rentebærende eiendels- og gjeldsposter inkludert stipulerte renter. Ansvarlig lånekapital er klassifisert etter første innløsningsrett for utsteder.

NOTE 34: ANDRE RISIKOFORHOLD

Styring av forretningsmessig og strategisk risiko

Konkurransesituasjonen, produkter og kundenes forventninger endres over tid og er vanskelig både å vurdere og anslå. Dette gir både muligheter og trusler i forhold til de planer som er lagt og budsjett/prognoser vil naturlig nok ha en iboende usikkerhet.

Det er gjort sensitivitetsanalyser for å vurdere kapitalbehov utover Pilar 1 på de faktorer som vil ha størst betydning for bankens resultatutvikling og de vesentlige endringer i innlånskostnad, endring i rentemargin på utlån og endringer i utlånsvolum. I tillegg vil det også være andre faktorer som kan endre bankens resultatutvikling som svikt i andre inntekter, høyere kostnader enn forutsatt og lignende.

Styring av operasjonell risiko

Bankens operasjonelle risiko oppstår som følge av systemfeil eller kontrollfeil som medfører at ledelsen hindres i å overvåke eller kontrollere de øvrige risiki eller at den normale transaksjonsbehandlingen hindres. Videre er det risiko

for feil økonomisk rapportering som kan gi feilaktig beslutningsgrunnlag både internt og eksternt. Risikotypen inneholder også forvaltningsmessig risiko ved at bankens løpende drift ikke fungerer tilfredsstillende

Banken reduserer operasjonell risiko gjennom god styring og kontroll ved etablering av gode kontrollrutiner, godt etablert rutineverk, compliance funksjon, samt forsikringsdekning mot svindelanslag.

Styring av andre identifiserte risikoformer

Av annen risiko kan nevnes endringer i rammevilkår, nye regelverk som kan påvirke bankens kostnader og inntekter og konkurransesituasjon. Dette omfatter også utilsiktet risikoeksponering som følge av svakheter i bankens risikostyring og kontrollopplegg. Videre kan det være andre forhold banken i dag ikke har avdekket eller vil stå ovenfor fremover.

NOTE 35: ANDRE FORPLIKTELSER

Pareto AS

Pareto Bank har en husleieavtale med Pareto AS på lokaler i Dronning Mauds gt. 3. Avtalen løper til 2020 og husleieforpliktelsen beløper seg pt. til kr. 1,9 mill. pr. år. Leien justeres med konsumprisindeksen.

Evry ASA

Det ble i desember 2012 inngått en 5-års avtale på leveranse og drift av bankens IT-løsninger. Evry ASA har levert en komplett løsningsportefølje med blant annet bankkontorløsninger, nettbank, antihvitvask og korttjenester. Evry ASA skal i tillegg levere drift av løsningene. Avtalen har en ramme på mellom kr. 30 og 40 mill. avhengig av bankens utvikling i avtaleperioden.

NOTE 36: GODTGJØRELSE OG LIGNENDE

Styret avgir følgende erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte m.v. i henhold til allmennaksjeloven § 6-16a:

Godtgjørelse til administrerende direktør

Representantskapet fastsatte adm.direktørs lønn i møte 10. mars 2015 til 2.415.000 kroner. De enkelte godtgjørelser m.v. for 2015 er angitt under.

Veiledende retningslinjer for det kommende regnskapsåret
Pareto Banks retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til administrerende direktør og øvrig ledelse skal understøtte bankens strategi. Styret har oppnevnt et godtgjørelsesutvalg som innstiller overfor styret i godtgjørelsessaker etter forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner m.v.

Styret legger til grunn at administrerende direktør skal ha konkurransedyktig lønn og øvrige betingelser. Godtgjørelse og betingelser skal ikke være egnet til å skade Pareto Banks omdømme.

Administrerende direktør fastsetter godtgjørelsen til ledende ansatte i banken i samråd med styrets leder. Pareto Bank er en spesialbank med høye krav til spesialkompetanse hos de ansatte, og lønn fastsettes derfor utfra behovet for å gi konkurransedyktige betingelser innenfor bankens fokusområder. Lønnen skal bidra til at Pareto Bank trekker til seg og beholder ledende ansatte med ønsket kompetanse og erfaring.

Naturallytelser kan tilbys ledende ansatte i den grad ytelsene har en relevant sammenheng med den ansattes funksjon i banken eller er i tråd med markedsmessig praksis. Ytelsene skal ikke være vesentlige i forhold til den ansattes grunnlønn.

Variabel godtgjørelse til ledende ansatte kan gis etter forskrift om godtgjørelsesordninger finansinstitusjoner m.v. basert på konkret resultatoppnåelse og diskresjonær vurdering. Ordningen skal være resultatavhengige uten å være risikodrivende, og ordningen skal ikke være egnet til å skade Pareto Banks omdømme.

Pensjonsordning og eventuell avtale om sluttvederlag og lignende skal sees i sammenheng med øvrig godtgjørelse. Pensjonsordning og sluttvederlag må ikke i sine ulike komponenter eller i sum være egnet til å skade Pareto Banks omdømme. Ledende ansatte er tilsluttet den alminnelige pensjonsordningen for ansatte i Pareto Bank ASA. Pensjonsalder er 67 år.

Retningslinjer for aksjer, tegningsretter, opsjoner m.v. for det kommende regnskapsåret

Det er et ønske at administrerende direktør, ledende ansatte og øvrige ansatte eier aksjer i banken. Administrerende direktør og ledende ansatte gis på lik linje med øvrige ansatte i banken adgang til å delta i et aksjekjøpsprogram for ansatte. For 2016 gjelder en ordning om overskuddsdeling for alle ansatte. Ordningen er resultatbasert og variabel godtgjørelse utbetales i form av aksjer i Pareto Bank.

Styreleders betingelser

Styreleder i Pareto Bank, Finn Øystein Bergh, mottok i 2015 en samlet godtgjørelse på 150.000 kroner.

NOTE 36: GODTGJØRELSE OG LIGNENDE, FORTSATT...

Godtgjørelser og lignende i 2015

(NOK 1.000)	Fast årslønn 31.12.15	Utbetalt lønn	Utbetalt bonus	Andre godt- gjørelser	Sum godt- gjørelser	Pensjons- kostnad	Utlån per 31.12.15	Antall Aksjer ¹⁾
Ledelse:								
Tiril Haug Villum, adm.direktør	2 415	2 638	1 270	99	4 008	69	2 526	195 650
Ole Tandberg, viseadm. direktør	1 885	1 977	994	34	3 005	69	0	193 850
Sven Erik Klepp, direktør eiendom	1 875	1 964	987	43	2 994	72	3 856	172 550
Per Ø. Schiong, kredittdirektør	2 415	2 488	1 074	90	3 651	69	0	36 500
Erik Skarbøvik, direktør verdipapirer	1 700	1 716	838	45	2 598	69	0	55 350
Erling Mork, finansdirektør	1 315	1 380	697	18	2 094	68	0	24 400
Sum Ledelse	11 605	12 163	5 859	328	18 351	416	6 382	678 300

(NOK 1.000)	Utbetalt honorar	Utbetalt lønn	Utbetalt bonus	Andre godt- gjørelser	Sum godt- gjørelser	Pensjons- kostnad	Utlån per 31.12.15	Antall Aksjer ¹⁾
Styret:								
Finn Øystein Bergh	150	0	0	0	150	0	0	4 500
Tormod Schartum, nestleder (1.1 - 10.03.2015)	56	0	0	0	56	0	0	826 500
Brita Eilertsen, medlem	276	0	0	0	276	0	0	0
Kristin Ekvold, medlem (1.1 - 10.03.2015), varamedlem)11.03 -31.12.2015)	44	0	0	0	44	0	0	0
Camilla Wahl, medlem (11.03 - 31.12.2015)	181	0	0	0	181	0	0	0
Carl Erik Steen, medlem (11.03 - 31.12.2015)	181	0	0	0	181	0	0	0
Bo W. Kielland, ansatte medlem (1.1 - 10.03.2015)	0	797	605	6	1 408	28	0	8 450
Lena Krog, ansatte medlem (11.03 - 31.12.2015)	0	1 038	493	11	1 542	62	2 000	16 700
Per K. Spone, varamedlem (11.03 - 31.12.2015)	45	0	0	0	45			0
Erik Braathen, varamedlem (1.1 - 10.03.2015)	8	0	0	0	8	0	0	0
Svein Jansen, ansattes varamedlem	0	1 056	514	10	1 580	64	4 377	4 950
Sum Styret	941	2 891	1 611	28	5 471	154	6 377	861 100

1) Aksjer eid direkte eller gjennom aksjeselskaper hvor personene har bestemmende innflytelse.

NOTE 36: GODTGJØRELSE OG LIGNENDE, FORTSATT...

(NOK 1.000)	Utbetalt honorar	Utbetalt lønn	Utbetalt bonus	Andre godt- gjørelser	Sum godt- gjørelser	Pensjons- kostnad	Utlån per 31.12.15	Antall Aksjer ¹⁾
Kontrollkomité:								
Erik Thrane, formann	110	0	0	0	110	0	0	0
Paul Bellamy, medlem	55	0	0	0	55	0	0	0
Finn-Erik Bjerke, medlem	55	0	0	0	55	0	0	0
Leiv Lageraaen, varamedlem	15	0	0	0	15	0	0	0
Sum Kontrollkomite	235	0	0	0	235	0	0	0

1) Aksjer eid direkte eller gjennom aksjeselskaper hvor personene har bestemmende innflytelse.

Revisor	31.12.2015	31.12.2014
Lovpålagt revisjon	600	730
Andre attestasjonstjenester	75	81
Skatte- og avgiftsrådgivning	15	36
Andre tjenester utenfor revisjon	0	0
Sum godtgjørelse til valgt revisor inkl. merverdiavgift	690	847

NOTE 36: GODTGJØRELSE OG LIGNENDE, FORTSATT...

Godtgjørelser og lignende i 2014

(NOK 1.000)	Fast årslønn 31.12.14	Utbetalt lønn	Utbetalt bonus	Andre godt- gjørelser	Sum godt- gjørelser	Pensjons- kostnad	Utlån per 31.12.14	Antall Aksjer ¹⁾
Ledelse:								
Tiril Haug Villum, adm.direktør	2 380	2 441	828	96	3 365	213	6 000	173 350
Ole Tandberg, viseadm. direktør	1 865	1 899	669	36	2 604	122	6 357	176 100
Sven Erik Klepp, direktør eiendom	1 855	1 868	658	38	2 563	119	5 400	200 100
Per Ø. Schiong, kredittdirektør	2 020	2 069	722	38	2 829	125	4 000	27 500
Erik Skarbøvik, direktør verdipapirer	1 566	1 573	553	28	2 154	109	5 000	38 900
Erling Mork, finansdirektør	1 300	1 326	475	20	1 821	102	3 493	15 100
Sum Ledelse	10 985	11 148	3 905	256	15 310	789	30 250	631 050

(NOK 1.000)	Utbetalt honorar	Utbetalt lønn	Utbetalt bonus	Andre godt- gjørelser	Sum godt- gjørelser	Pensjons- kostnad	Utlån per 31.12.14	Antall Aksjer ¹⁾
Styret:								
Finn Øystein Bergh (fra 01.05.2014)	123	0	0	0	123	0	0	3 000
Bjarne Borgersen, leder (til 01.05.2014)	120	0	0	0	120	0	0	50 000
Tormod Schartum, nestleder	310	0	0	0	310	0	0	852 000
Brita Eilertsen, medlem	225	0	0	0	225	0	0	0
Kristin Ekvold, medlem	107	0	0	0	107	0	0	0
Bo W. Kielland, ansatte medlem	34	1 228	400	20	1 683	94	5 367	26 750
Erik Braathen, varamedlem	0	0	0	0	0	0	0	1 109 350
Mette Andersen, varamedlem	8	0	0	0	8	0	0	0
Svein Jansen, ansattes varamedlem	23	1 040	286	13	1 362	81	4 638	2 450
Sum Styret	826	2 269	686	33	3 814	176	10 005	2 043 550

(NOK 1.000)	Utbetalt honorar	Utbetalt lønn	Utbetalt bonus	Andre godt- gjørelser	Sum godt- gjørelser	Pensjons- kostnad	Utlån per 31.12.14	Antall Aksjer ¹⁾
Kontrollkomité:								
Erik Thrane, formann	110	0	0	0	110	0	0	0
Paul Bellamy, medlem	55	0	0	0	55	0	0	0
Finn-Erik Bjerke, medlem	55	0	0	0	55	0	0	0
Leiv Lageraen, varamedlem	8	0	0	0	8	0	0	0
Sum Kontrollkomite	228	0	0	0	228	0	0	0

1) Aksjer eid direkte eller gjennom aksjeselskaper hvor personene har bestemmende innflytelse.

Revisor	31.12.2015	31.12.2014
Lovpålagt revisjon	730	600
Andre attestasjonstjenester	81	97
Skatte- og avgiftsrådgivning	36	0
Andre tjenester utenfor revisjon	0	0
Sum godtgjørelse til valgt revisor inkl. merverdiavgift	847	697

NOTE 37: AKSJONÆRER

Navn	Beholdning 31.12.2015	Andel
Pareto AS	6 375 000	15,00 %
Societe Generale SS (nom.)	3 700 000	8,71 %
Perestroika AS	3 581 400	8,43 %
Indigo Invest AS	3 328 000	7,83 %
Geveran Trading Co Ltd.	2 110 000	4,96 %
Pecunia Forvaltning AS	1 434 600	3,38 %
Tonsenhagen Forretningssentrum AS	1 147 100	2,70 %
Larre Eiendom 2 AS	925 300	2,18 %
Tove Reistads Stiftelse	850 000	2,00 %
Eiendomsutvikling Kristiansand AS	801 000	1,88 %
Verdipapirfondet Pareto Investment Fund	722 600	1,70 %
Artel Holding AS	684 000	1,61 %
Profond AS	599 500	1,41 %
Verdipapirfondet Landkreditt Utbytte	590 600	1,39 %
GH Holding AS	570 000	1,34 %
Castel AS	524 100	1,23 %
Kolberg Motors AS	507 500	1,19 %
Holta Invest AS	500 650	1,18 %
Ola Rustad AS	425 000	1,00 %
Belvedere AS	401 500	0,94 %
Andre	12 722 150	29,93 %
Sum	42 500 000	100,00 %

Pareto Bank ASA hadde per 31.12.2015 en aksjekapital på kr 510.000.000,- fordelt på 42.500.000 aksjer hver pålydende kr 12,-. Banken hadde på samme tidspunkt 343 aksjonærer. Alle aksjer gir lik stemmerett.

Ledende ansatte i Pareto Bank ASA eide 678.300 aksjer tilsvarende 1,60 % av aksjene direkte eller gjennom aksjeselskaper hvor de har bestemmende innflytelse.

NOTE 37: AKSJONÆRER, FORTSATT...

Navn	Beholdning 31.12.2014	Andel
Pareto AS	6 375 000	15,00 %
Societe Generalt SS S/A (NOM)	3 700 000	8,71 %
Geveran Trading Co Ltd.	3 410 000	8,02 %
Perestroika AS	3 331 400	7,84 %
Indigo Invest AS	3 328 000	7,83 %
Pecunia Forvaltning AS	1 434 600	3,38 %
Tonsenhagen Forretningssentrum AS	1 147 100	2,70 %
Ojada AS	1 109 350	2,61 %
Larre Eiendom 2 AS	925 300	2,18 %
Tove Reistads Stiftelse	850 000	2,00 %
Eiendomsutvikling Kristiansand AS	801 000	1,88 %
Artel Holding AS	684 000	1,61 %
Profond AS	599 500	1,41 %
Kolberg Motors AS	507 500	1,19 %
Castel AS	503 750	1,19 %
Ola Rustad AS	425 000	1,00 %
Sempre AS	324 500	0,76 %
G.H. Eiendom AS	320 000	0,75 %
Clipper AS	310 000	0,73 %
Belvedere AS	301 500	0,71 %
Andre	12 112 500	28,50 %
Sum	42 500 000	100,00 %

NOTE 38: HENDELSER ETTER BALANSEDAG OG BETINGEDE UTFALL

Hendelser etter balansedag

Det har ikke vært vesentlige hendelser som påvirker resultat og de verdivurderinger som er gjort.

Betingede utfall

Pareto Bank er ikke part i noen rettstvister eller kjent med pågående slik.

Til generalforsamlingen i Pareto Bank ASA

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Pareto Bank ASA. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, endringer i egenkapitalen og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Pareto Bank ASA per 31. desember 2015, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Revisors beretning - 2015 - Pareto Bank ASA, side 2

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelse om samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsen om samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 4. februar 2016

PricewaterhouseCoopers AS

Ola Anfinssen

Ola Anfinssen
Statsautorisert revisor

